

LANDELIJKE FOKGROEP TOGGENBURGER 1996-2020

**25 jaar Fokgroep
in Vogelvlucht**

1996-2005

2006-2015

2016-2020

De Toggenburger is een rustige, vriendelijke, stevige en compacte gebouwde geit die prima als melkgeit of als zogende geit gehouden kan worden. Daarnaast staat het ras bekend om haar dubbeldoel kwaliteiten voor melk en vlees.....

Landelijke Fokgroep Toggenburger

10 Jaar in vogelvlucht

Voorwoord

Het is 2006 en we vieren het 10 jarig jubileum van de Landelijke Fokgroep Toggenburger. Officieel zitten we alweer in het 11^e jaar. Het bestuur vond dit reden genoeg om eens stil te staan bij wat in de afgelopen periode allemaal met elkaar tot stand hebben gebracht om de raseigenschappen van Nederlandse Toggenburger geit in stand te houden en te verbeteren. Een uniek geitenras en voor ons liefhebbers uiteraard het mooiste ras dat de nodige aandacht in de hobbyfokkerij verdient. We blikken daarbij ook nog even kort terug op hetgeen vooraf is gegaan aan de totstandkoming van de fokgroep. Want het instellen van de fokgroep is door actieve fokkers binnen onze gelederen altijd gepromoot. In zekere zin hebben toggenburger fokkers aan de wieg gestaan van deze destijds voor de N.O.G. ingrijpende beleidswijziging.

Wij hopen van harte dat dit boekje leuke herinneringen bij u oproept en dat we met elkaar kunnen concluderen dat we in staat zijn geweest om de raseigenschappen van de Nederlandse Toggenburger hebben weten te bewaren bij de overstap naar de 21^e eeuw. De hoofddoelstelling van de fokgroep het Toggenburger geitenras te behouden en te verbeteren blijven wij uiteraard met elkaar voor ogen houden!

In 10 jaar tijd hebben we om ons heen veel zien veranderen. Als fokgroep hebben we een goede formule gevonden om elkaar jaarlijks te ontmoeten in een ambiance waarbij het nuttige en het aangename met elkaar is verenigd. Het enthousiasme dat we delen over de Toggenburger is in 10 jaar tijd niet minder geworden. Van belang is wel dat we nieuwe mensen blijven enthousiasmeren over onze hobby en dat u zich nog lang met elkaar en met veel plezier kunt bezighouden met de Toggenburger geitenfokkerij.

Wij wensen u veel leesplezier.

Het bestuur van de Landelijke Fokgroep Toggenburger,

<i>Doede de Jong</i>	- voorzitter
<i>Mariëlle Schenk</i>	- secretaris
<i>Roel Geerling</i>	- penningmeester
<i>Jan Lanting</i>	- lid
<i>Lenze van Weperen</i>	- lid
<i>Jan van Burgsteden</i>	- adviseur

DE GEITEHOUDER

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE ORGANISATIE
VOOR DE GEITENFOKKERIJ

Het type van de Nederlandse Toggenburger

Graag willen we van ons lijfblad „De Geitehouder” gebruik maken om uw aandacht te vragen voor een verschijnsel dat enkelen van ons, zowel keurmeesters als fokkers, al enige tijd bezig houdt en ons al zover gebracht heeft dat we in „klein comité” al enkele keren hierover van gedachten gewisseld hebben. U zult zich misschien afvragen waar dit nu weer voor nodig is?

Welnu, het is ons opgevallen, of liever gezegd het is opvallend, dat de laatste paar jaar bij de keuring van Toggenburgergeiten steeds vaker dieren hoog geplaatst worden die voor wat TYPE betreft sterk afwijken van hetgeen we steeds als ideaal gezien hebben. Dit geldt voor vrijwel elke provincie en voor bijna alle keuringen van plaatselijke tot provinciaal nivo toe.

Let wel! er zijn natuurlijk nog wel beste dieren die het gewenste TYPE bezitten en daar bij de keuring ook terecht hoog voor gewaardeerd worden en geplaatst worden op die plek die zij qua raseigenschappen verdienen.

Maar (en dat is nu juist onze zorg) steeds vaker worden dieren die het juiste TYPE bezitten gepasseerd door dieren, die hoewel op een enkele onderdeel wellicht beter, besta uit een wat afwijkend type bezitten!

Met afschuw hebben we dan ook kunnen constateren dat de uitdrukking van - „Moderne Toggenburger” - een aanvaardbaar begrip dreigt te worden.

Al met al was dit voor ons voldoende reden om de koppen bijeen te steken en zodoende gezamenlijk te komen tot een „heroriëntatie” voorwat het TOGGENBURGERTYPE betreft.

Omdat wij ons er terdege van bewust zijn dat er, in mening van zulk een kleine groep geen zoden aan de dijk zet, willen we middels dit artikelje graag eens peilen hoe deze kwestie landelijk ligt. (Gaarne dus uw reactie's hierop, hetzij via dit blad of rechtstreeks gestuurd aan één van de ondertekenaars van dit artikel).

Onze uitgangspunten tenslotte zijn als volgt:
1. Het fokreglement van de Drentse Bond hetwelk is vastgesteld in 1938.

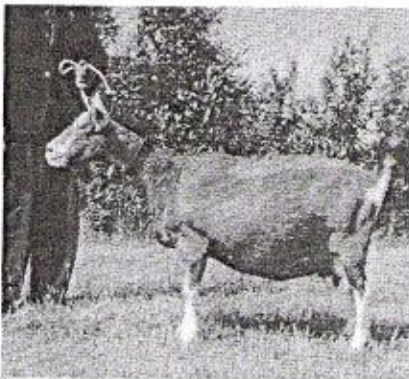
2. Het Toggenburgertype is nadien nooit gewijzigd, misschien is men op enkele onderdelen iets strenger geworden, b.v. op uivorm en beharing.

3. Voor de keurmeesters is het haast ondoenlijk om, indien deze twee **ver uiteenlopende type's** aanvaard worden, de plaatsing aanvaardbaar te doen zijn.

Voor een goed begrip nog het volgende:

Met de „Moderne Toggenburger” wordt bedoeld een gerekte en wat hoogbenige geit, die omwille van een misschien wat hogere productie deze TYPE-WIJZIGING, volgens sommigen moet ondergaan.

Graag willen we vervolgens met in de eerste plaats de voornaamste alinea uit het Drentse kreglement, gevolgd door een uitgebreide type-beschrijving, zoals wij die zien. Met daarop volgend een keuringsvolgorde, gerangschikt naar belangrijkheid.

Nederlandse Toggenburger.
geit van gewenst type.

Fokdoel van de Nederlandse Toggenburgers, vastgesteld op de Algemene Vergadering van de Bond van Geitenfokverenigingen in Drente, d.d. 12 maart 1938.

„Gewenst wordt een matige grote, sobere, productieve, krachtige en evenredig gebouwde, ongehoemde geit met goed ontwikkelde en goed aangesloten uier, voorzien van flinke, doch niet te grote of zware spenen, met korrekt geplaatste benen, ruime en diepe borstkas, goed gewelfde ribben en breed en vierkant, slechts weinig hellend kruis.

De meest gewenste kleur is die, welke eigen is aan die van het Toggenburgerras, terwijl kortharigheid wordt nagestreefd.

Bij de mannelijke dieren zullen ten aanzien van de haarkleur strenge eisen gesteld worden, terwijl bij vrouwelijke dieren kleine afwijkingen zijn toegestaan.

Daarentegen zal omgekeerd ten opzichte van langharigheid vooral bij de vrouwelijke dieren streng gekeurd moeten worden, terwijl bij bokken enige langharigheid aan de dijen en rug toelaatbaar is.”

Nederlandse Toggenburger

Bouw en type wat kompakter dan de Nederlandse Witte Geit.

Gestreeft dient te worden naar een geit van ± 70 cm schofthoogte op volwassen leeftijd, met een romplengte welke iets meer is dan de schofthoogte.

Schofthoogte en romplengte moet als het ware een „vierkant blok” vormen.

Typische kenmerken zijn:

— kopvorm en ontwikkeling op het eerste gezicht wat grover en breder dan die bij de Ned. Witte Geit, a.h.w. wat minder edel.

— Hals wat bespierder en duidelijk minder lang dan bij Wit.

— Voorhand breed en ruim met goede diepte.

— Middenhand persé niet te gerekt, doch wel ruim en diep met brede lenden.

— Achterhand: kruis vierkant van vorm, dijen en schenkel goed bespierd.

— Benen zowel voor als achter, kort in de kootbanden, beenlengte ± 50% van de schofthoogte.

De gebruikswaarde, dus „melkgeit”, moet duidelijk zichtbaar aanwezig zijn!

— Beharing kort en glad, kam over de rug en broek aan dij/schenkel is toegestaan.

Fouten zijn: langharig aan de romp en geschoren.

De meest ideale kleur is „melkchocolade-bruin”.

— De kleur kan variëren van donker bruin tot zeer licht bruin.

— De aftekening: oren wit omrand, buitenkant op het oor 'n bruine driehoek, welke op oudere leeftijd wat „verwaterd” (pigmentverlies), binnenkant van het oor is vleeskleurig.

— Masker: vanaf de stootknobbels tot aan de snuit, duidelijk zichtbaar aan beide zijden van het neusbeen. Een te smal of te breed of onderbroken masker wordt gerekend tot de „schoonheidsfouten”.

— De snuit is van gelijke kleur als het masker.

— Bellen zijn niet verplicht. Indien aanwezig, dan het liefst wit van kleur.

De bellen behoren aan de hals te zitten, net onder de keelstreek.

Verdwaalde bellen, b.v. aan kaak of onder de oren, worden gerekend tot de „schoonheidsfouten”.

— Veelal hebben de dieren onder hals, in de keelstreek, één grote of soms twee kleine witte vlekken. Dit is toegestaan.

— De voorbenen zijn vanaf de knieën wit gekleurd. Vaak hebben de voorbenen een klein verticaal beenstreepje welke van gelijke kleur is als de rompkleur. Deze beenstreep is ongeveer 6 cm lang en heeft de breedte van een potlood. Evenals de oorvlekken, trekt dit op oudere leeftijd vaak weg. Zowel de oorvlekken, witte bellen als beenstreepjes zijn uiterlijke schoonheden welke vooral een lam bijzonder fraai maken.

De voorbenen zijn wit aan de binnenzijde vanuit de oksels.

— Okselvlekken zijn vaak aanwezig, doch mogen niet „los” zitten en dienen ook niet door te lopen naar onderborst of buik.

— De achterbenen zijn wit vanaf de hak tot aan de hoef. De binnenzijde is wit vanaf en vanuit de liesstreek.

Fokgroepen van start

Heerde, 20 mei 1995

Vandaag vond de eerste vergadering plaats van het door de Nederlandse Organisatie voor de Geitenfokkerij (N.O.G.) ingestelde fokgroepbestuur voor de Toggenburger geit. Het was een gezamenlijke vergadering van alle nieuwe fokgroepbesturen. De N.O.G. is een nieuwe koers ingeslagen. Voortaan bepalen de fokkers van de Toggenburger het fokbeleid, in plaats van de geitenverenigingen en de bonden. Jarenlang werd het als knelpunt ervaren dat niet-Toggenburger fokkers zich een mening moesten vormen over het fokkerijbeleid voor de Toggenburger geit, dat is nu verleden tijd. Het nieuwe bestuur dat de N.O.G. heeft benoemd bestaat uit Doede de Jong, Jan Lanting, Henk Schenk, Teun Rorije en Hans Half. Iedere geitenhouder die lid wordt van de fokgroep mag meebeslissen, heeft dus stemrecht. Het lidmaatschap kan tegen betaling van f 5,- worden verkregen.

Het kersverse bestuur heeft de eerste vergadering benut om de taken te verdelen en te spreken over wat de fokgroep wil zijn en wat ze gaat doen.

De koersbepaling voor de Toggenburger staat voor de bestuursleden vast. "Wij zijn opgericht om de raseigenschappen van de Nederlandse Toggenburger zoals erkend in 1938 in stand te houden en te verbeteren". Dat is dus ook ons hoofddoel. Hoe we dat willen gaan bereiken, daarover gaan we in het najaar met onze toekomstige leden spreken. Van belang is dat we eerst de mensen in kennis stellen van ons bestaan. "Zonder leden zijn we immers nergens". Dat wordt dus een drukke zomer voor het nieuwe bestuur om de fokgroep aan de man te brengen. Vrees voor weinig belangstelling is er overigens niet. Het bestuur weet een zeer actieve en betrokken groep geitenfokkers achter zich, die zonder meer veel belangstelling zal hebben voor het lidmaatschap en daarmee aan een actieve deelname voor het bepalen van het fokbeleid voor de Toggenburger geit. De fokgroep krijgt voor haar activiteiten een startkapitaal van f 500.

Oproep aan Toggenburgerfokkers

Hierbij doet de landelijke Fokgroep "Toggenburger" aan een ieder die de toggenburger een warm hart toedraagt de oproep om lid te worden.

Deze fokgroep is er voor u en kan alleen met uw steun tot een succes worden. Het bestuur zal daaraan haar volle medewerking verlenen en om te beginnen al op 11 november van dit jaar een studiedag organiseren!! Nadere informatie hierover vindt u in het oktobernummer van "De Geitehouder".

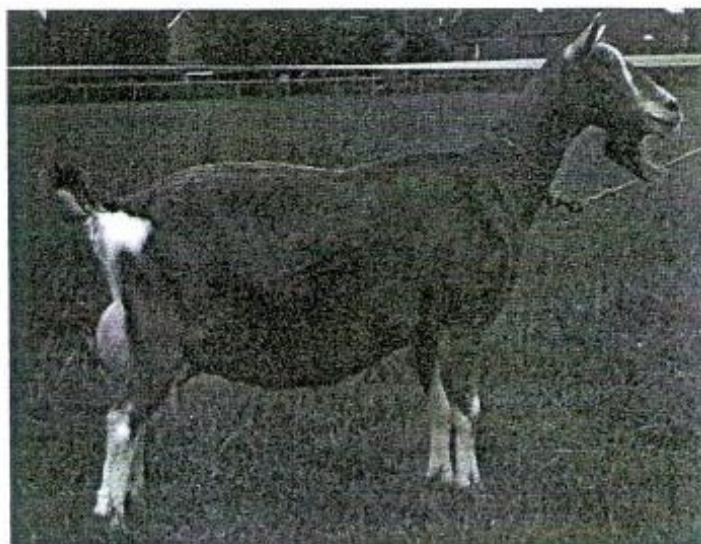
Dus hebt u interesse om mee te denken over de toggenburger, wordt dan nu lid voor slechts f 5,- per jaar!

Meldt u aan bij H. G. Schenk, Kempensweg 2, 4306 NH Nieuwerkerk of telefonisch 01114-1318 (na 18.00 uur) per 1-10-'95: 0111-641318.

Maak f 5,- over op rek.nr. 37.71.12.143, t.n.v. Landelijke Fokgroep "Toggenburger" te Zweeloo.

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking en graag tot ziens op de studiedag!

Het Bestuur.

De Toggenburger fokgroep gaat binnenkort van start met het ras: toggenburgers. Op deze foto een mooie voorbeeldgeit.

Foto opgestuurd door: H. Schenk, Nieuwerkerk.

Eerste Studiedag Fokgroep groot succes

Nijkerk, 25 november 1995

“De kogel is door de kerk”, zo opende de kersverse voorzitter Doede de Jong de eerste studiedag van de Landelijke Fokgroep Toggenburger in verenigingsgebouw “De Schakel” in Nijkerk. Na vijf jaren van voorbereiding is de nieuwe structuur door de N.O.G. vastgesteld en zijn de fokgroepen een feit. Het lot aangaande de Toggenburger fokkerij is in handen van ons allen, aldus De Jong. Op deze druk bezochte dag waren vooral de fokkers aan het woord. Er is druk gediscussieerd in groepen over wat de Toggenburger geitenfokkers willen met hun fokgroep. Hoofddoel is het instandhouden van het ras. Tijdens de bijeenkomst in Westerbork in 1989 is geconstateerd dat twee koersen werden gevaren. De “ouderwetse” en de “moderne” koers ten aanzien van het type. Vandaag hebben de fokkers nog een keer bevestigd dat de hedendaagse koers van de nieuwe fokgroep de oorspronkelijke koers is van 1938. Het jaar waarin de Nederlandse Toggenburger officieel als rasgeit werd erkend door de N.O.G. Jan van Burgsteden heeft de fokkers via het tonen van dia's de diverse raseigenschappen getoond. Daarbij was tevens aandacht voor het gewenste type.

In de middag is gesproken over de activiteiten van de fokgroep. De rode draad die uit de discussies in groepen kon worden gehaald betrof het opstellen van de rasstandaard, aandacht voor sluiting van het stamboek, productie-eisen bokmoeders, opleiding coördineren van keurmeesters en inspecteurs en specialisatie van keurmeesters en inspecteurs. Daarbij werd gepleit voor een landelijke commissie die de opname van bokmoeders en bokken voor haar rekening zou moeten nemen. Het organiseren van studiedagen zien de fokkers als prioriteit nummer 1 van de fokgroep, maar ook een landelijke bokken- en bokmoederkeuring en een afstammelingenkeuring met uitsluitend Toggenburger geiten zien de aanwezigen als een activiteit die de fokgroep op zich kan nemen.

Het nieuwe bestuur is voortvarend van start gegaan. Alle aanwezigen hebben de rasstandaard van de Nederlandse Toggenburger ontvangen. In het voorjaar van 1996 zal de rasstandaard met eventuele aanpassingen door de nieuwe fokgroep worden vastgesteld. De fokgroep sloot de eerste bijeenkomst af met de wetenschap dat inmiddels 80 fokkers lid zijn geworden. Ieder lid ontving een lidmaatschap bij betaling van de contributie.

1996

Rasstandaard Toggenburger opnieuw vastgesteld

Staphorst, 18 mei 1996

Tijdens de ledenvergadering annex studiedag van de Landelijke Fokgroep Toggenburger is de rasstandaard van de Nederlandse Toggenburger geit opnieuw door de leden vastgesteld. Het is inhoudelijk dezelfde rasstandaard als de oorspronkelijke uit 1938, voorzien van een aantal tekstuele aanpassingen. Een ander belangrijk agendapunt betrof de aanscherping van de bok- en bokmoedereisen. De Toggenburger geitenfokkers kunnen de zomer gebruiken om na te denken over hoe ze de bestaande eisen zouden willen wijzigen. In het najaar valt de beslissing. In de middag spraken de leden met elkaar over het rastype van de Toggenburger. Daartoe waren één-, twee- en driejarige geiten verzameld die uitgebreid zijn besproken.

Bokmoederschap Toggenburger niet op de schop.

In tegenstelling tot de overige 3 fokgroepen hebben de Toggenburger geitenfokkers niet gekozen voor het volledig op de schop gooien van de bokmoedereisen. De fokgroep Toggenburger handhaaft de oude productie-eisen (1 jr. - 750 kg., 2 jr. - 900 kg., 3 jr. en ouder - 1000 kg.), maar de gehalten zijn 'omgebouwd' naar kg vet/eiwit. De productie-eis wordt nu voor een geit van ca. 1 jaar 53 kg vet/eiwit, voor een 2 jarige 63 kg en voor drie jaar een ouder 70 kg. Het vetgehalte dient minimaal 3% te zijn. Van afstamming moeten de dieren drie generaties volbloed zijn. Als exterieureis geldt een score van 85 punten op alle onderdelen van de bovenbalk (nieuw keuringsrapport). De minimeisen qua schofthoogte luiden: 1 jaar - 68 cm, 2 jaar - 69 cm, 3 jaar en ouder minimaal 70 cm. Voor bokken geldt een gewenste schofthoogte op 1/2 jarige leeftijd van - 63 cm, 1 jaar - 74 cm, 2 jaar - 77 cm en 3 jaar en ouder 80 cm. Een jonge bok dient, net als voorheen, afkomstig te zijn van een erkende bokmoeder en kan op een leeftijd van 4 maanden voorlopig worden ingeschreven mits hij voor Algemeen Voorkomen 65 punten behaalt en een schofthoogte van 60 cm heeft. Op 1 1/2 jarige leeftijd moet hij herkeurd worden en dient de bok op alle onderdelen van de bovenbalk minimaal 80 punten te behalen.

Tijdens de jaarlijkse ledenvergadering hebben de leden uitgesproken welke activiteiten ze de fokgroep Toggenburger willen laten uitvoeren. De realisatie van een bokken -en bokmoederboek staat hoog op het wensenlijstje en wordt als een absolute meerwaarde beschouwd voor de fokkerij. Maar ook aan- en verkoopbemiddeling zou een taak van de fokgroep kunnen zijn, alsmede adviezen over paringen met bokmoeders. De fokgroep gaat in de komende jaren aandacht besteden aan fokkerij en zich verdiepen in de aanwezige bloedlijnen. De fokgroep Toggenburger groeit gestaag, het ledental staat inmiddels op 107.

Eerste keuring Fokgroep Toggenburger:

Kwaliteit in de breedte

Door Doede de Jong

Beste kwaliteit, op de keuring van de fokgroep Toggenburger in Heteren. De eerste waarbij sprake was van een opsplitsing in dieren met en zonder gezondheidscertificaat. Toppers aan kop in alle rubrieken en een uitzonderlijk beste groep bokmoeders bij de keuring zonder gezondheidscertificaat.

Met 130 nummers in de catalogus was de deelname in manege De Fruithof, zeker gezien het vroege tijdstip in het keuringsseizoen (31 mei) goed te noemen.

De certificaatkeuring kende zeven rubrieken. In de eerste rubriek melkgeiten 1 jaar kwam de knaptypische maar matig sterk beenwerk bezittende Dolf van de Veenhoevedochter Astrid van P. Groot uit Kudelstaart op kop. In de tweede rubriek die matig van kwaliteit was, viel de eer te beurt aan Irene, een mooirompige, luxe geit van Van Pinxteren uit Balinge.

De melkgeiten 2 jaar vormden een beste rubriek met een best kopnummer: Mestra van Van Pinxteren is een typische Stientjes Remcodochter met beste romp en niet te krachtig beenwerk.

De rubriek van de melkgeiten 3 en 4 jaar was kwalitatief best. Uit deze rubrieken kwam dan ook de kampioene van de certificaatwaardige keuring voort: Marry 3, en Caspar EH dochter van Fam. Both uit Lopik. Marry is een fraaitypische geit met bijzonder fraaie beharing.

De melkgeiten 5 jaar en ouder hadden een best bewaard kopnummer: Marry, een Tarzan 1 dochter van Fam. Both is een typische, best bewaarde geit, zeker gezien haar leeftijd van 10 jaar.

Bokmoederklasse groot

De produktieklasse was over twee rubrieken verdeeld, maar liefst negentien dieren gaven acte de présence! Voorwaar voor een in omvang betrekkelijk kleine populatie geiten met certificaat, een grootse prestatie. Een betrekkelijk grote rubriek bokmoeders geeft immers veel meer mogelijkheden tot bloedverversing en kwaliteitsverbetering. Beide rubrieken kenden in de kopgroep kwaliteit.

In de rubriek van twee- en driejarige geiten werden vier eerste premies, drie tweede premies en één eervolle toegekend. Aan kop kwam hier de chique Achaia, een Stientjes Remcodochter van Fam. Van Pinxteren.

De produktieklasse 4 jaar en ouder kende elf deelnemers: vijf eerste premies, vijf tweede premies en een derde premie werden uitgedeeld.

Anne Desiree, een Eculandochter van

Foto Wim Edel

Fam. Hoorweg uit Piershil was rubriekswinnares en tevens reservekampioene van de certificaatkeuring. Een geit van best type en bijzonder mooie romppartij Anne Desiree, was nog niet helemaal in showconditie, wat uiteraard mede aan het vroege tijdstip in het keuringsseizoen te wijten was.

Eigenaarsgroepen

De catalogus werd gesierd met 11 groepen. De Fam. Van Pinxteren zegevierde met een uniforme groep met macht.

Niet-certificaatkeuring

De niet-certificaatkeuring was met negen rubrieken wat groter van omvang dan de certificaatkeuring. In de breedte werd wat meer kwaliteit getoond. Het aantal melkgeiten van 1 jaar was met 30 stuks over 3 rubrieken uitgesmeerd. In de eerste rubriek werd het kopnummer gevormd door de fraaitypische, chique Cobie 41, een Feikedochter van K. Schreur uit Oldeouwer. In de tweede rubriek was Alie 12 f. Koatstermonne de winnares. Een mooitypische Bacal van de Tjongesdochter van gebr. Van Dijk uit Kootstertille. In de derde rubriek viel de eer te beurt aan Geertje 89, een Jacco van Donderhoevedochter van H. Holland uit Vries. Een geit van mooi type, het uier mocht iets uitbundiger zijn.

De melkgeiten van twee jaar hadden in Chantal 21 f. Koatstermonne, een best-typische aanvoerster. Chantal heeft een zeldzaam mooi voorruier en werd later op de middag reservekampioene. Gebr. Van Dijk te Kootstertille zijn de fokkers/eigenaren. De tweede rubriek 2-jarige melkgeiten hadden in Valentina 12 v.d. Gr. De rubriekswinnares, een Stientjes Rientzdochter van goed type van mevr. Van Vliet uit Achterberg.

De rubriek melkgeiten van 3 en 4 jaar was met 6 dieren erg beperkt van

omvang. Bella 12, een David V.Börksdochter van Houtman uit Wognum, was de goed-ontwikkelde winnares.

De rubriek 5 jaar en oudere geiten vormden kwalitatief een matige rubriek met slechts één eerste premie: Geertje 48, een Alwin v. Börkdochter van Fam. Dijkgraaf uit Epe.

De crème de la crème werd in het niet-certificaatwaardige gedeelte van de keuring gevormd door de beide produktieklassen. De zeventien deelnemers, verdeeld over twee leeftijdsklassen, toonden allemaal het gewenste type: 17 eerste premies was dan ook het fantastische resultaat!

In de rubriek van de 2 en 3-jarige geiten vormde Sita v. Welgelegen het kopnummer. Een Gerko v. Donderhoevedochter van Fam. Van de Bunt uit Stroe. Sita is van een fraai type en bijzonder gelijnd. De extra klasse van Sita werd terecht door de vermaarde keurmeesters Jan van Burgsteden en Willem Voskamp beloond met het kampioenschap.

De rubriek 4 jaar en oudere toggenburgers hadden een best kopnummer in Bella's Charlotte, een Eltjo v. Donderhoevedochter van Fam. Geerling uit Vaassen, een geit die bijzonder aanspreekt in type.

Eigenaarsgroepen

Totaal traden elf groepen aan in de "arena" waarvan maar liefst acht groepen een eerste prijs ontvingen: 1A, H. Holland uit Vries, 1B Fam. Van Bunt uit Stroe, 1C Fam. Geerling uit Vaassen. De kopgroepen combineerden uniformiteit aan ontwikkeling, type en beste uierkwaliteit.

Gezien de kwantiteit en kwaliteit lijkt herhaling van dit evenement zeker zinvol. Middels periodieke keuringen zijn de revenuen van het uitgezette fokbeleid immers inzichtelijk te maken.

Bokken- en Bokmoederkeuring afgeblazen

Heteren

Het bestuur van de fokgroep Toggenburger heeft vanwege een te klein aantal inzendingen besloten om de keuring van bokken en bokmoeders niet door te laten gaan. Een moeilijke beslissing, aldus secretaris H. Schenk, maar met 18 dieren in de ochtend en 40 in de middag is het niet de moeite waard om een keuring te organiseren. Dat kost teveel. Voor een landelijke keuring verwachten we meer dieren, helaas hebben de fokkers die niet in grote getale ingeschreven. Een landelijke keuring voor uitsluitend bokken en bokmoeders moet volgens het bestuur, die de keuring zou organiseren op aangeven van de leden, makkelijk haalbaar zijn. We hebben in Nederland voldoende volwassen bokken en bokmoeders in het bestand om zo'n keuring een groot succes te laten zijn. Helaas is het aantal inzendingen veel te beperkt gebleven. Het is uiteraard niet leuk om die leden te moeten teleurstellen. In het najaar zal het organiseren van keuringen door de fokgroep worden geëvalueerd.

Nieuw Toggenburger bokken- en bokmoederboek

De fokgroep Toggenburger introduceert het nieuwe bokken- en bokmoederboek tijdens de jaarvergadering. Het boek is een losbladig systeem dat via supplementen jaarlijks kan worden aangevuld met nieuwe dieren. Het voordeel van dit systeem, aldus de Toggenburger fokkers, is dat 4 generaties per bok of bokmoeder staan vermeld. Het boek biedt dus een keur aan informatie voor een optimale fokkerij.

Tijdens de jaarvergadering is uitgebreid gesproken over fokkerij. De heren Hollander en Van Weperen hebben enthousiast verteld over hun eigen fokkerij. In de algemene discussie was de centrale vraag: 'Wat is belangrijk in de fokkerij?' Buiten een fokvaste moederlijn moet vooral de fokker een aantal eigenschappen bezitten om goede resultaten te kunnen boeken. Zo is een kritische opstelling ten opzichte van de eigen dieren een vereiste. Een fokker moet zich niet focussen op het eindresultaat, maar juist vooruit kijken. Daarbij moeten risico's niet worden geschuwd. Zo kan een keer echte inteelt best goed uitpakken. De sprekers wezen ook op het belang van kennis over het aanwezige fokmateriaal. Wees zuinig op de bokken die er zijn; laat ze leven zolang ze leven! Maar ook gedrag van fokkers is een aandachtspunt. Erken elkaars kwaliteiten in stammen en gun elkaar het gebruik van fokmateriaal. Wees ook open over het fokresultaat van een bok en vul geboorteberichten volledig in, dat vergroot de kennis van de fokkerij. De aanwezigen werden er ook op gewezen dat een minder gewenst fokresultaat bij de ene fokker niet inhoudt dat een bok bij iedere fokker minder fokt. Het is immers vaak een kwestie van de juiste combinatie. Met deze bagage op zak kunnen de inmiddels 145 leden van de fokgroep in spanning uitzien naar de fokresultaten in het aankomend voorjaar.

100 TOGGENBURGERS STREDEN OM EREPRIJZEN

Breukelen

Op een zeer warme 29^e mei organiseerde de Landelijke Fokgroep Toggenburger voor de tweede keer een geiten- en bokkenkeuring. Dit keer in manege Guntherstein in Breukelen. De keuring bestond uit twee dagdelen. In de ochtend werden de geiten en bokken met certificaat gekeurd en in de middag geiten en bokken zonder certificaat. De keurmeesters T. Rorije en J. Lanting hadden de handen vol aan het plaatsen van de 100 dieren die over de gehele dag werden getoond. De kwaliteit over de gehele dag was goed te noemen, aldus de keurmeesters. Het aantal aangevoerde bokken was echter de weinig om een algemeen beeld te krijgen van de in Nederland aanwezige kwaliteit. Niettemin waren een aantal bokken van zeer goede kwaliteit.

2000

Toggenburger fokkers evalueren 5 jaar fokbeleid

Staphorst 27 mei

De fokgroep Toggenburger is alweer 5 jaar actief, tijd voor een evaluatie van het opgestelde fokbeleid. De studiedag is gebruikt als opmaat voor besluitvorming in het najaar. Dan moet het officiële fokbeleid voor de aankomende 5 jaar zijn beslag krijgen. In groepen is gediscussieerd over kwesties als hoogtemaat, productie-eisen, opname-eisen voor geiten en bokken. Het bruine scrotum en hoe daarmee om te gaan was onderwerp van discussie. Juist de kleur/aftekening maakt dit ras zo leuk om te fokken, aldus een enthousiaste deelnemer. Ook de wijze van keuren en opname moet als het aan de Toggenburger fokkers ligt veranderen. Diverse fokkers hebben gepleit voor een centrale opname van geiten en bokken door specialisten. De studiedag is geen studiedag als er geen echte geiten aanwezig zijn. Vandaag waren alle fokkers even inspecteur en mochten ze oefenen met het nieuwe keuringsrapport. Aan het eind van de middag is de juiste opname per dier besproken. Een uitermate leerzame dag.

Fokbeleid 2001-2005 versoepeling en aanscherping

Heerde, 11 november

Eisen bokken en bokmoeders

Na uitgebreide discussie tijdens de Studiedag heeft het bestuur 5 voorstellen opgesteld waarover de leden vandaag konden beslissen. De productie-eisen voor bokmoeder zijn versoepeld. De extra eis van 3% eiwit is afgeschaft. In plaats daarvan wordt rekening gehouden met kilogrammen vet en eiwit. Zo kunnen hoogproductieve geiten die op jaarbasis wel het aantal kilogrammen halen, maar niet het vastgestelde percentage aan eiwit toch in aanmerking komen voor het predikaat Bokmoeder. Daarnaast was al in 1998 geconstateerd dat het mogelijk was dat geiten wel het predikaat Keurstamboek konden behalen, maar niet het predikaat Bokmoeder als ze niet voldeden aan de 3% eiwit eis. Dat vinden de fokkers ongewenst. Voor de bokken daarentegen geldt een aanscherping van de eisen. Met name de hoogtemaat is in een aantal gevallen een minimumhoogte in plaats van de oude gewenste eis. Zo moeten bokken vanaf 18 maanden minimaal 76 cm. zijn en als ze 2 jaar en ouder zijn, dan minimaal 78 cm. De beschikbare gegevens hebben immers uitgewezen dat de bokken aan die eisen kunnen voldoen.

Keuringen en inspectie

Als het aan de Toggenburger fokkers ligt stellen keurmeesters en inspecteurs voortaan paal en perk aan het zichtbaar toiletteren van de dieren. De fokkers vinden het van belang dat zuiver wordt gefokt. Een versoepeling van de regels ten aanzien van toiletteren van geiten en bokken zal de doelstelling van de toggenburgerfokkerij frustreren. Het gebrek aan uniformiteit in opname van de dieren is de fokkers eveneens een doorn in het oog. Om het inzicht in de fokkerij en het fokkerijbeleid te bevorderen willen de leden een centrale opname van bokken en eventueel in de regio's door een beperkt aantal inspecteurs die dat doen op voordracht van de fokgroep. De fokgroep stelt de N.O.G. tevens voor om inspecteurs te kunnen voordragen voor inspectie op reguliere keuringen. De inspecteurs die op voordracht van de fokgroep de bokken opnemen moeten dat gedurende 5 jaar doen, zodat de gewenste uniformiteit kan worden bereikt.

2001

MKZ-crisis eist zware tol Toggenburger geitenbestand

Veluwe

Het is winter, de lammeren zijn geboren, hoopvol kijken de geitenhouders uit naar het fokresultaat. Dan breekt mond- en klauwzeer uit in Frankrijk en Engeland en "waait" het over naar Nederland. Cirkels worden getrokken om bedrijven die besmet zijn. Vele voorzorgsmaatregelen moeten worden getroffen. Stallen en bedrijven staan op slot en worden geïsoleerd. Geen enkele hobbyfokker heeft er last van, geen besmetting te vinden, maar het noodlot slaat toe bij diverse geitenhouders. De rücksichtsloze toepassing van meedogenloze regels van de Rijksoverheid, gericht op het voorkomen van nog grotere schade aan de economie, bezegelt het lot van vele met zorg gefokte geiten, bokken en hun lammeren. Niet ziek, maar toch "afgevoerd" om ieder risico op besmetting te elimineren. Verslagenheid heerst alom. En de gevolgen zijn ook nadat het gevaar is geweken niet over. De fokkerij wordt in de toekomst blijvend geconfronteerd met een "30 dagen regeling" of varianten daarop, aanscherping van de naleving van de I&R en andere regelingen. Kunnen we nog op een fatsoenlijke manier onze hobby uitoefenen? Zijn we nog wel in de gelegenheid om een geit te laten dekken bij de bokhouder en kunnen we nog wel een keuring organiseren? Vragen waarmee de geitenhouders leven, maar die vooralsnog niet eenduidig beantwoord worden.

Studiedag op geitenbedrijf in Oldeholtpade

De Toggenburger fokgroep trekt tijdens de studiedagen het land in. Dit keer zijn de leden te gast bij het Toggenburger geitenbedrijf van de fam. Ponne in Oldeholtpade. In de ochtend kwamen de aanwezigen bijeen in het plaatselijke café "De Rustende Jager", alwaar vroeg in de ochtend het organiserend comité de uitbater uit zijn rust moest ontwaken om op tijd te kunnen beginnen. Voorafgaand aan het bezoek aan het geitenbedrijf vertelde Renske Ponne met groot enthousiasme over haar fokkerij. De fam. Ponne is een bekende fokker, vele "Stientjes" zijn in Toggenburger geitenland erg bekend. In de middag hebben de aanwezige leden onder leiding van de heren Voskamp en Leystra een aantal fraai typische dieren voorzien van een score in de bovenbalk en op volgorde geplaatst.

Nieuw predikaat fokgroep Toggenburger

Heerde, 16 november

Twee jaar nadat het voorstel tot het bewaren van de genenbank het niet had gehaald, hebben de Toggenburger fokkers toch besloten tot het instellen van een nieuw predikaat voor bokmoeders, genaamd "Bokmoeder B". Het predikaat kan niet zomaar worden verkregen. Het kan slechts worden toegekend aan een excellente rasvertegenwoordiger die tevens vanwege haar genetische samenstelling een bijdrage kan leveren aan de genetische verspreiding, aldus het bestuur. Geiten die voor het predikaat in aanmerking kunnen komen kunnen door de fokkers zelf worden voorgedragen aan een door de fokgroep in te stellen selectiecommissie. De eisen zijn: Algemeen Voorkomen 87 punten, overige onderdelen bovenbalk 85 punten. De dieren moeten rasadel en melktekens vertonen en worden beoordeeld aan de hand van de genenbank en zo mogelijk op beschikbare fokprestaties. De selectiecommissie bepaalt op basis van die informatie of een geit in aanmerking komt voor aanmelding bij de N.O.G. voor toekenning van het predikaat. De fokgroep heeft dit predikaat ingesteld om de spreiding in bloedlijnen binnen de populatie zo breed mogelijk te houden. Dit is noodzakelijk omdat volgens de Toggenburger fokkers factoren als tweedeling in de fokkerij als gevolg van gezondheidsprogramma's van GD, beperkte mogelijkheden en hoge kosten melkcontrole en de MKZ crisis en alle bijbehorende voor de fokkerij belemmerende regelgeving niet bijdragen aan het behoud van de genetische diversiteit. De basis van waaruit wordt gefokt dreigt op termijn te smal te worden. De fokkers willen dat tegengaan en het predikaat "Bokmoeder B" is daarbij het hulpmiddel.

Wat hebben geitenfokkerij en aardappelveredeling gemeen?

Heerde

De heer R. Leystra verzorgde een lezing over een op het oog onlogische vergelijking tussen geitenfokkerij en aardappelveredeling. Niets blijkt echter minder waar. In de kwekerij van aardappelrassen blijken dezelfde elementen een rol te spelen als in de geitenfokkerij. Termen als outcross, lijnteelt en inteelt gaan gelijk op, evenals "eindproducten". Het komt zowel in de geitenfokkerij als in de aardappelveredeling voor dat uit goede ouders minder goede nakomelingen komen, dan wel dat nimmer meer een fokresultaat naar tevredenheid wordt behaald. Waar zit dat dan in? Leystra toont een aantal voor de Toggenburger fokkerij belangrijke en interessante bloedlijnen. Daar waar in de aardappelveredeling het overbekende "Bintje" met enige regelmaat wordt gebruikt, geldt dat in de Toggenburger fokkerij voor bokken als Jelle. Leystra leert de aanwezigen een aantal belangrijke zaken voor een geslaagde fokkerij. Essentieel is het kennen van de kwaliteit van verschillende bloedlijnen. Daarnaast is het van belang dat er voldoende bloedlijnen voorhanden zijn, anders loop je vast. In wezen is het weet Leystra een voorwaarde om voldoende keuzemogelijkheden te hebben in de fokkerijprogramma. Fokkers moeten zich volgens hem ook realiseren dat fokken een kwestie is van lange adem. Hij sloot af met een vraag die de aanwezigen nog lang bezig zal houden: "zijn we fokkers of selecteurs?" U mag het zeggen.

2003

Beperkte activiteiten fokgroep

Oene, 8 november

Tijdens de jaarvergadering op 8 november staan de leden van de fokgroep stil bij het plotselinge overlijden van Teunis Rorije in mei van dit jaar. Hij is een gewaardeerd geitenfokker, keurmeester, inspecteur en bestuurslid van de fokgroep geweest. Vanwege zijn overlijden is geen studiedag georganiseerd. Tijdens de vergadering wordt de traditie voortgezet van de "fokker aan het woord". De heer Houtman neemt de aanwezigen mee naar de oorsprong en de groei van de Toggenburger fokkerij in Noord-Holland. Die gaat ver terug. Houtman refereert nog aan import bokken uit Zwitserland, die overigens geen lang leven waren beschoren, zodat de resultaten van de nafok zeer beperkt zijn gebleven. De Toggenburger was in aantal goed vertegenwoordigd in Noord-Holland en sinds jaren bestaat daar een aparte vereniging van Toggenburger geitenfokkers. De verenigingsbok bestaat daar nog. Met elkaar zoeken de leden met enige regelmaat naar een nieuwe geschikte bok voor hun geiten. Daarbij is in het verleden menig reisje naar Drenthe gemaakt, want daar kwamen vroeger toch de beste dieren vandaan.

De fokgroep presenteert de eigen folder, die via de Geitenhouderij is verspreid. Jan van Burgsteden nam de aanwezige leden vervolgens mee in een verhaal over de beoordeling van de raskenmerken. Hoe beoordeel je de raskenmerken van de Toggenburger. Wat zijn goede eigenschappen en wat minder goede en waarom? Het bestuur van de fokgroep heeft weer de nodige informatie meegegeven aan de fokkers, dat in de aankomende wintermaanden ongetwijfeld stof geeft tot nadenken.

2004

Hagestein locatie voorjaarsactiviteit fokgroep

De fokgroep was te gast in Hagestein voor de organisatie van de jaarlijkse studiedag. Hoofddlijn van het beleid van de fokgroep is nog altijd kennisoverdracht over het Toggenburger geitenras. Onderdeel daarvan is tevens het informeren van de leden over de beschikbare bloedlijnen. Waar zitten de knelpunten in de fokkerij en op welke wijze kan het predikaat Bokmoeder B daaraan een bijdrage leveren. Het bestuur heeft om die reden uitvoerig stilgestaan bij het doel en de wijze van selectie door de selectiecommissie. Vanwege de beperkte mogelijkheden om dieren bij elkaar te brengen, door met name de 21 dagenregeling als resultante van de MKZ-crisis, inmiddels 3 jaar geleden, is evenals twee jaar geleden gekozen voor een studiedag waarbij één van de geitenfokkers een bijdrage levert aan de dag door zijn dieren mee te nemen. Lien van Erk heeft alle aanwezigen verteld over het begin van haar geitenhouderij, waarna het enthousiasme voor het fokken is begonnen. Dirkje is nog steeds één van de stamhouders van haar geiten. Ze houdt vast aan een lijn waar ze eenmaal aan is begonnen, dat is volgens haar het leuke aan het fokken van geiten. In de middag konden alle aanwezige leden onder leiding van keurmeester en kenner van de Toggenburger de aanwezige dieren keuren en plaatsen. In het openbaar commentaar geven valt nog niet mee, dat gaat toch makkelijker buiten de ring dan erin.

2005

Fokgroep te gast bij Toggenburger vereniging in Noord-Holland

Nieuwe Niedorp, 28 mei

Mooi weer een een gezellige ambiance bepaalden het toneel van de studiedag in Nieuwe Niedorp. De fokgroep was daar te gast bij Theo van Herwerden. In de ochtend is een levendige discussie gevoerd over het al dan niet gebruiken van buitenlandse rassen om de eigen Nederlandse Toggenburger te verbeteren. In het verleden zijn immers ook Zwitserse Toggenburgers gebruikt om de Nederlandse Toggenburger te creëren. Een uitstapje werd gemaakt naar de British Toggenburger. Wat voor type geit is dat eigenlijk, wat zijn de overeenkomsten en wat de verschillen? De N.O.G. schaaft het ras onder overig melkgeiten. Het is immers geen Nederlands geitenras, vermenging daarmee is in beginsel ook niet mogelijk. De conclusie van de meerderheid van de fokkers was dat het een geit is van een afwijkend type van hun eigen Nederlandse Toggenburger, zodat dat ras niet direct zal bijdragen aan het verbeteren daarvan. De fokgroep moet de doelstelling van de eigen fokkerij voor ogen houden, namelijk het instandhouden van de Nederlandse Toggenburger. Daarvoor is vooralsnog, zeker met behulp van het predikaat Bokmoeder B

LANDELIJKE FOKGROEP TOGGENBURGER 1996-2020

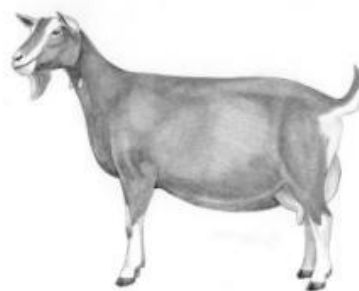
**25 jaar Fokgroep
in Vogelvlucht**

1996-2005

2006-2015

2016-2020

De Toggenburger is een rustige, vriendelijke, stevige en compacte gebouwde geit die prima als melkgeit of als zogende geit gehouden kan worden. Daarnaast staat het ras bekend om haar dubbeldoel kwaliteiten voor melk en vlees.....

2006-2015

UITGAVE VAN LANDELIJKE FOKGROEP TOGGENBURGER

Fokcommissie van de Nederlandse Organisatie voor de Geitenfokkerij

Voorwoord

Na de oprichting van de Fokgroepen door de NOG werd de eerste bijeenkomst met alle Fokgroepen op 20 mei 1995 in Heerde gehouden.

Het nieuwe bestuur dat door de NOG werd benoemd bestond uit:

Doede de Jong, Jan Lanting, Henk Schenk, Teunis Rorije en Hans Half.

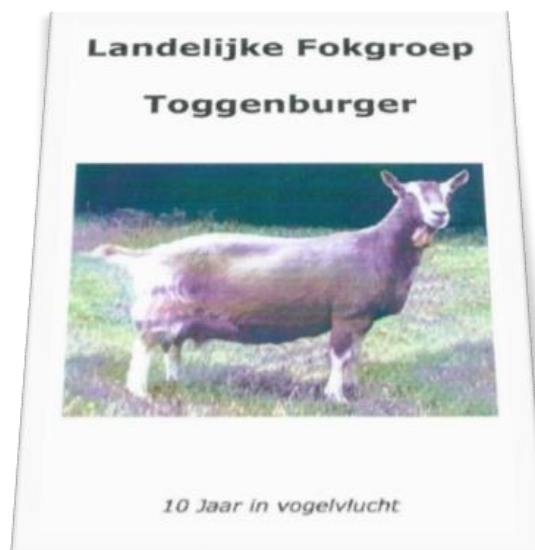
Voortaan zouden de fokkers van de Toggenburger het fokbeleid bepalen, in plaats van de Geitenfokverenigingen en de bonden. Jarenlang werd het als knelpunt ervaren dat niet-Toggenburger fokkers zich een mening moesten vormen over het fokkerijbeleid voor de Toggenburger geit, dat is nu verleden tijd.

Het jaar 2006 stond voor de fokgroep in het teken van 10 jaar Landelijke Fokgroep Toggenburger. Hoewel officieel van start in 1995, hebben we de eerste bijeenkomst in 1996 gehad.

Het bestuur van de Landelijke Fokgroep Toggenburger werd in 2006 gevormd door:

Doede de Jong	-voorzitter
Mariëlle Schenk	-secretaris
Roel Geerling	-penningmeester
Jan Lanting	-bestuurslid
Lenze van Weperen	-bestuurslid
Jan van Burgsteden	-adviseur

In 2006, in het elfde jaar van het bestaan vond het bestuur van de Landelijke Fokgroep Toggenburger het een geschikt moment om de belangrijkste gebeurtenissen van de eerste tien jaar te bundelen in het boekje:

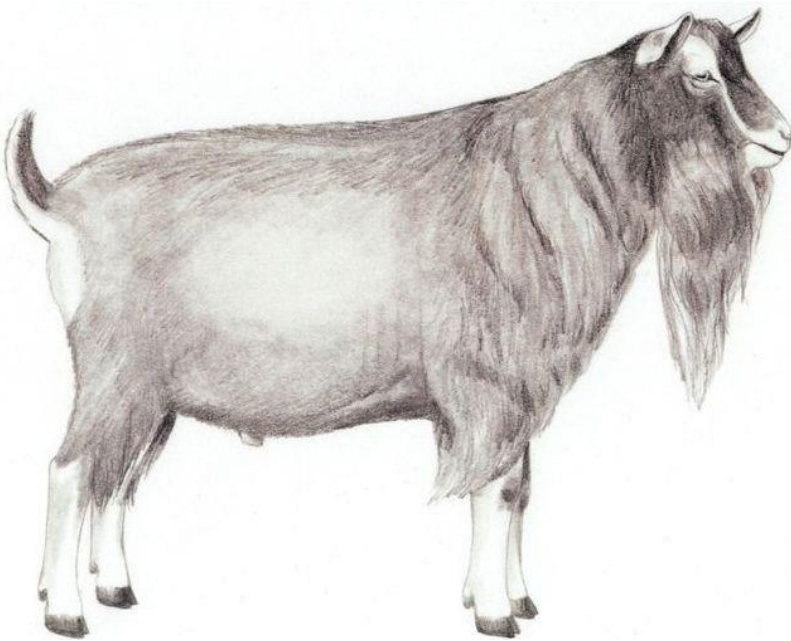
Editie uit 2006

NU, IN 2018, ZIJN DE VOLGENDE TIEN JAREN

2006–2015

DOOR HET BESTUUR VAN DE FOKGROEP GEBUNDELD IN EEN VERVOLG UITGAVE.

Landelijke Fokgroep Toggenburger

De Toggenburgergeit is een rustige, vriendelijke, stevige en compacte gebouwde geit die prima als melkgeit of als zogende geit gehouden kan worden. Daarnaast staat het ras bekend om haar dubbeldoel kwaliteiten voor melk en vlees.

De Toggenburger fokgroep

De bewaking, instandhouding en het eventuele verbeteren

van het ras is in overleg met alle Toggenburger houders binnen de NOG en in handen van de Toggenburger fokcommissie welke samengesteld is uit de leden. Deze hebben tot taak de bewaking van het Toggenburger ras zowel in kwantiteit als in kwaliteit.

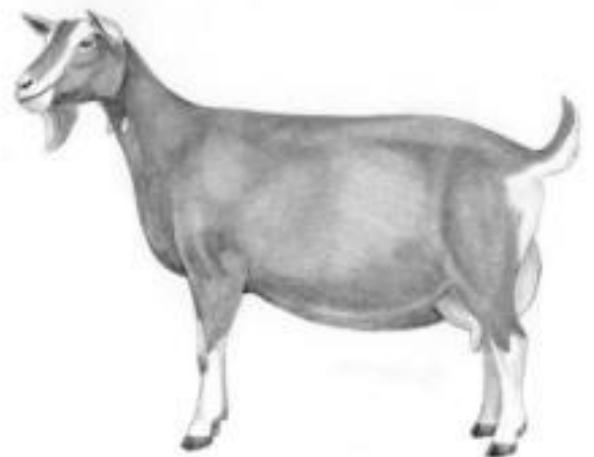
De bestaande regels en afspraken worden periodiek op hun verdiensten beoordeeld en indien nodig aangepast.

Na gebleken geschiktheid worden deze regels en afspraken aan het fokreglement (na goedkeuring van de vergadering) toegevoegd en /of gewijzigd.

De Toggenburger fokgroep

Iedere Toggenburger geitenhouder welke lid is bij een aangesloten geitenfokvereniging binnen de NOG is automatisch lid en heeft inspraak.

Op de website www.toggenburger.nl vindt u heel veel interessante informatie en foto's over de Nederlandse Toggenburgergeit.

2006:

Notulen van de algemene ledenvergadering gehouden op zaterdag 11 november 2006 in zaal Zwanikken te Oene. Aanwezig 40 belangstellenden.

Opening. De voorzitter heet eenieder welkom. Het is weer tijd voor onze najaarsbijeenkomst.

We vieren dit jaar ons jubileumjaar. We hebben in het voorjaar een fantastische studiedag mogen beleven in Friesland. Iedere deelnemer heeft een leuk herinnering ontvangen aan 10 jaar Landelijke Fokgroep Toggenburger.

We zijn traditioneel geworden in de activiteiten die we organiseren.

10 jaar Toggenburger Fokgroep in Woord en Beeld.

Dhr. Van Weperen is druk bezig geweest met het omzetten van een aantal oude video-opnamen op CD-rom.

Helaas laat, ondanks een laatste check gisteravond, de apparatuur ons in de steek. De beamer start niet.

Niet getreurd, want dan doen we het gewoon met het kleine schermje van de laptop.

Daarop worden de films getoond die door o.a. wijlen dhr. Valk zijn gemaakt van de keuringen die we in de eerste jaren van ons bestaan organiseerden. Gezamenlijk worden herinneringen opgehaald, eenieder vond het erg leuk om de films weer eens te zien.

Studiedag

Dit jaar waren we te gast in het Friese Nye- en Oldeholtpade.

Het centrale thema van de studiedag 2006 was: “Hoe kom je tot een doelgerichte fokkerij?”

Immers, selectie in fokkerij betekent keuzes maken. Hoe doen we dat en waar baseren we ons op? Belangrijke vragen waar iedere fokker mee bezig is en waarop het antwoord meestal niet altijd eenvoudig is.

Wat zijn de kwaliteiten van bepaalde dieren en hoe kunnen we die zo optimaal mogelijk benutten?

Als we bepaalde eigenschappen willen verbeteren, welke bok is dan eigenlijk de juiste bok? In woord en beeld werden we door Jan van Burgsteden meegenomen in een boeiende lezing over doelgerichte fokkerij, gevolgd door een interessante discussie. Willen we in staat zijn om te komen tot een doelgerichte fokkerij, dan is het verzamelen van gegevens over onze dieren van zeer groot belang. Dit betekent dat geboorteberichten volledig moeten worden ingevuld en dat die gegevens ook moeten worden geregistreerd en bewaard, zodat we daar allemaal ons voordeel mee kunnen doen. Dit vergt de nodige inspanningen van iedereen!

's Middags waren we te gast bij de familie Ponne in Oldeholtpade. Door Willem Voskamp werden we uitgenodigd om te keuren en de dieren te beoordelen. De focus op het ideaaltype is van eminent belang en bepalend voor een goede Toggenburger fokkerij. Iedere deelnemer aan de studiedag heeft een aandenken ontvangen over 10 jaar Landelijke Fokgroep Toggenburger.

2007:

Jaarverslag

Op de laatste zaterdag in mei is weer een studiedag georganiseerd. Deze keer waren we te gast bij Hans Half.

Hij heeft de aanwezigen meegenomen naar het begin van zijn fokkerij en inzicht gegeven in de keuzes die hij in zijn fokkerij heeft gemaakt en tot welke resultaten dat heeft geleid. Het leuke aan het verhaal van Hans was dat het zo herkenbaar is voor iedereen. Soms verwacht je veel van een bepaalde combinatie, maar blijkt dat heel anders uit te pakken.

Een andere keer heb je onverwacht een lot uit de loterij en fok je een dier waar je vervolgens ook vele goede nakomelingen uit krijgt. Maar, fokken is niet alleen gokken. Duidelijk is wel dat er veel puzzelwerk aan vooraf gaat, waarbij ons bokken- en bokmoederboek een ideaal naslagwerk is! Gaandeweg de jaren leer je steeds meer bloedlijnen kennen en de goede en minder goede eigenschappen daarvan. Gelet op zijn ervaringen heeft Hans ook aandacht gevraagd voor de bruine aanslag in het witte tekeningsbeeld. Zijn ervaringen zijn dat het moeilijk is om die eigenschap er weer uit te fokken.

In de middag hebben we onze kennis over het ras in de praktijk gebracht. Het is immers van groot belang dat we de juiste raseigenschappen op het netvlies hebben bij het beoefenen van de fokkerij.

Diverse geiten en bokken hebben we met elkaar beoordeeld. Bij de plenaire bespreking bleek dat de aanwezigen goed in staat zijn om de raseigenschappen op de juiste wijze te beoordelen en te kwalificeren.

Al met al weer een geslaagde dag, waarbij het nuttige en het aangename werd verenigd in een bijzondere, onze fokgroep zeer passende ambiance.

Hans Half met zijn Toggenburger geiten

Het voorstel is aangenomen om een certificaat Modelgeit/bok in te stellen voor geiten en bokken die zijn ingeschreven in het stamboek met een algemeen voorkomen van 90 punten of meer en heeft alleen betrekking op levende dieren. Dit certificaat geeft de fokgroep in eigen beheer uit en is geen predicaat van de N.O.G. De fokkers moeten het certificaat zelf aanvragen bij het secretariaat.

2008:

De jaarlijkse studiedag op 31 mei stond dit keer in het teken van stalbezoeken. We waren te gast bij de heren Van Waard en Houtman in Noord-Holland, alwaar we hartelijk werden ontvangen.

De heer Van Waard heeft ons voorggehouden dat we veel meer waarde moeten hechten aan de oudere bokken. Niet alleen maar ieder jaar fokken met een jong boklam, maar bokken de kans geven om ouder te worden en zich te bewijzen. We werden getrakteerd op een keur aan geiten en bokken. Fok technisch gezien kiest hij het liefst voor de geiten met veel bot. Het is makkelijker te verfijnen, dan het bot er weer in te fokken. Oh ja, en toiletteren doe je alleen jezelf, niet je geit! Durf de geit te showen zoals ze is en onthoud: kort haar fokken kan echt! De heer Houtman heeft in zijn lange loopbaan als Toggenburger geitenfokker evenzeer veel kennis opgedaan. Zijn focus ligt op rastype, maar ook aandacht voor de melkgift van de geit. Zijn Bella's vertegenwoordigen een oude bloedlijn. Ook de heer Houtman onderstreepte het belang van geduld in de fokkerij. Wacht de fokresultaten van de bok af, voordat je wisselt. De Vereniging Noord-Holland heeft gelukkig altijd een aantal verenigingsbokken, die langer meegaan dan één seizoen.

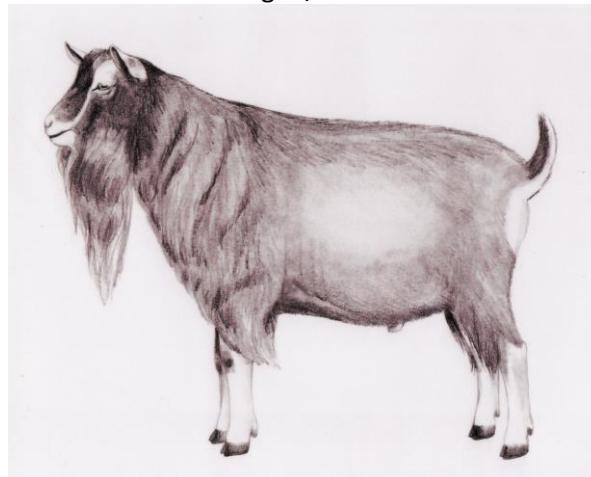
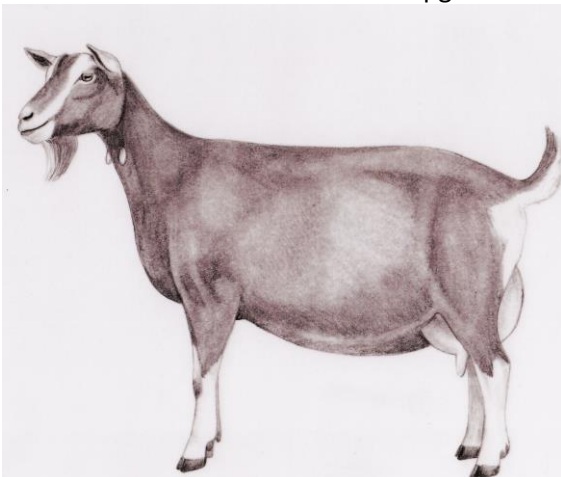
De heer A. Houtman met zijn Toggenburger geit Bella 83.

Studiedag in Noord Holland 2008. De Heer J. de Waard met zijn Toggenburger geiten

True Type

Het bestuur is gaan werken aan de opdracht van de N.O.G. om een ideaaltype Toggenburger geit en bok te laten tekenen. Het resultaat daarvan hebben we opgenomen in het certificaat Modelgeit/bok.

De Toggenburger fokkers hebben vorig jaar besloten om een eigen certificaat uit te geven aan dieren die excellente rasvertegenwoordigers zijn. Tijdens de ledenvergadering op 8 november zijn de certificaten uitgereikt aan de geitenhouders die "Modelgeiten- en bokken" op stal hebben staan.

2009:

Jaarverslag

Introductie van de nieuwe website; gebouwd en verzorgd door Michelle Besseling.

Onze website heeft in 2009 een ware metamorfose ondergaan. Michelle Besseling en Jan van Burgsteden zijn beiden vol enthousiasme begonnen aan het bouwen van een goede informatievoorziening over de Toggenburger. Niet voor niets stond dit thema centraal tijdens onze jaarvergadering in november. Daar zijn diverse tips van de sluier opgelicht en Michelle en Jan in het zonnetje gezet. Het is per slot van rekening allemaal liefdewerk oud papier, maar levert voor liefhebbers, fokkers of geïnteresseerden in de Toggenburger veel waardevolle informatie.

Uit de Notulen: Het programma van vandaag staat vooral in het teken van onze geheel vernieuwde website, die gaat vandaag de lucht in! Michelle Besseling en Jan van Burgsteden hebben daar samen veel tijd aan besteed. Het archief van Jan van Burgsteden is gedigitaliseerd en daar zijn we heel blij mee. Vanmiddag gaan we u het nodige laten zien van de website, u als select gezelschap kan daar als eerste kennis van nemen.

Website. Michelle Besseling geeft aan de hand van de opbouw van de website inzage in de mogelijkheden en wat er zoal te vinden is. Een aantal onderdelen moet nog nader worden uitgewerkt. Er worden suggesties aan de hand gedaan, die worden meegenomen.

Bijzonder element is "uit de oude doos". Ga daar op uw gemak eens voor zitten. Op de website staan ook de modelgeiten/bokken afgebeeld met afstamming. De aanwezigen worden meegenomen in de fokkerij van Nellie 51 en Elske 48. Kortom, de website biedt veel mogelijkheden, die worden nog verder uitgebreid. We hebben daarmee als fokgroep weer een onderscheidend element.

De studiedag is daar ook altijd een goed voorbeeld van. We hebben in een kijkje mogen nemen in de fokkerij van de heren Speelman en Popken. Een prima dag om ervaringen uit te wisselen en onze ras kennis te vergroten.

Voor onze jaarlijkse studiedag in mei zijn we dit jaar teruggekeerd naar Drenthe. Na een aantal jaar afwezigheid in de bakermat van de Toggenburger fokkerij, vond het bestuur dit jaar de samenwerking met geitenfokvereniging Drenthe voor de organisatie van onze jaarlijkse studiedag.

In de manege in Stuifzand werden door de families Speelman en Popken kwalitatief zeer goede dieren getoond, zowel geiten als bokken. We zijn onder leiding van Willem Voskamp weer meegenomen in het leren kennen van de raskenmerken en kwaliteiten van het Toggenburger geitenras. Door de aanwezigheid van geiten- en boklammeren konden de aanwezigen ook oefenen met het herkennen van de kwaliteiten bij jonge dieren. Voor de selectie in de fokkerij immers ook een belangrijk aspect. We konden met zijn allen terugkijken op een geslaagde, zonnige dag.

Studiedag in Manege te Stuifzand (Drenthe) 2009

2010:

Ondanks de Q-koorts en dankzij super enthousiaste Toggenburger fokkers Piet van Leeuwen, John Hazendonk en Niko den Braber, hebben we eind mei wederom een zeer geslaagde studiedag kunnen organiseren. We waren dit jaar te gast bij de familie Van Leeuwen in het Land van Maas en Waal.

We mochten genieten van een zeer goede tot uitstekende kwaliteit geiten en bokken die onderwerp waren van ons jaarlijks bijleren over het ras. We mogen er trots op zijn dat we met elkaar in een ontspannen en open sfeer kunnen discussiëren over hoe we het ras moeten beoordelen, waar kwaliteiten van individuele dieren zitten en waar verbeterpunten wenselijk zijn. De genoemde fokkers hebben ons uitgelegd waar zij specifiek op letten in hun fokkerij. Aandachtspunt bij alle drie is voldoende bot in de dieren te hebben, waakzaam zijn voor verfijning.

Studiedag in Boven Leeuwen 2010

Jaarvergadering

We zijn, zoals in 2009 aangekondigd, in 2010 aan de slag gegaan met de status van de Toggenburger als Zeldzaam Huisdierras. In dat kader heeft Hinke Fiona Cnossen tijdens onze ledenvergadering een presentatie gehouden over de Stichting Zeldzame Huisdierrassen. Twee vragen stonden daarin centraal: is de Nederlandse Toggenburger een Nederlands ras? Is de Nederlandse Toggenburger een zeldzaam ras? Vastgesteld kan worden dat de Nederlandse Toggenburger een Nederlands ras is. Helaas wijzen de cijfers uit dat onze geliefde Toggenburger ook een zeldzaam ras is. De effectieve fokpopulatie gaat met rasse schreden achteruit.

Hoe kom je nu zo bij een Toggenburger, dat is ook de vraag die we aan veel fokkers en geitenhouders hebben gesteld, zo ook aan dhr. Schreur. Hij heeft ons als gedreven fokker meegenomen in zijn jarenlange fokkerij, die heeft geresulteerd in de voor velen bekende foklijn van de Coby's, ondersteund met mooie foto's. Opvallend is, dat het hebben van kinderen vaak een aanleiding is om aan het houden van geiten te beginnen.

2011:

Na vele jaren van het ontbreken van een echte Toggenburger keuring, heeft de fokgroep in 2011 weer een eigen keuring georganiseerd. We hebben dat gedaan in samenwerking met de Stichting Dag van het Schaap. De keuring werd gehouden op 18 juni op het terrein van de K.N.H.S. te Ermelo. De termijn waarbinnen alles geregeld moest worden was krap, mede vanwege aanvankelijke onduidelijkheid over de regels rondom Q-koorts. Wij zijn er als bestuur trots op dat we in staat zijn geweest om een kleine 60 geiten tentoon te stellen en danken alle deelnemende geitenhouders en helpers tijdens deze dag voor hun enthousiasme en inzet!

Keuring van de Fokgroep in Ermelo tijdens de Dag van het Schaap 2011

2011 is het jaar waarin de Nederlandse Toggenburger geit officieel door de Stichting Zeldzame Huisdierrassen is erkend als zeldzaam huisdierras. Dit feit is historisch te noemen. Enerzijds kunnen we daarmee vaststellen dat de Toggenburger een ècht Nederlands ras is. Dat is toch te danken aan vele enthousiaste fokkers, die zich in de afgelopen eeuw hebben ingezet voor het fokken van geiten en bokken binnen de authentieke rasstandaard. De Nederlandse Toggenburger van vandaag ziet er nog uit, zoals onze voorouders het hebben beschreven. Anderzijds is het natuurlijk jammer te moeten constateren dat de erkenning als zeldzaam ras aantoonde dat de veranderingen in de samenleving van invloed zijn op de kans om een substantiële actieve fokpopulatie van een ras in stand te houden. Aan ons allen, liefhebbers en fokkers van de Nederlandse Toggenburger geit de schone taak om ervoor te zorgen dat het ras niet in de vergetelheid raakt en het liefst op meer liefhebbers en fokkers kan rekenen dan nu.

Van de website SZH:

Nederlandse Toggenburger geit
www.toggenburger.nl

Rasbeschrijving

De Nederlandse Toggenburger geit is een compacte, enigszins grofgebouwde geit. Kruishoogte en romplengte moeten als het ware een vierkant blok vormen. Wisselend komen in het ras gehoornde en ongehoornde dieren voor.

In combinatie met de witte aftekening is de meest ideale kleur melkchocoladebruin of lakzwart. De kleur kan variëren van zwart, donkerbruin tot zeer lichtbruin met een witte aftekening (het zogenaamde masker) op de kop. De beharing van geiten is kort en glad met vaak wat langere haren op de rug en aan de dijen, ook wel kam en broek genaamd. De kop is vrij kort en breed, met brede kaken. Het neusbeen is recht, maar kent wel een duidelijke insnijding onder de ogen. De voorhand is breed en diep. De middenhand is ruim en diep. Bokken hebben een zwaardere brede voorhand en smallere achterhand. In combinatie met de langere haren aan de voorhand, en een lange baard maakt een bok in lichaamsbouw een robuustere indruk dan de geit.

Geschiedenis

De Nederlandse Toggenburger geit is ontstaan uit kruisingen tussen de toenmalige Drentse landgeit en de Zwitserse Toggenburger geit. De eerste paringen hebben plaatsgevonden eind 19e eeuw, toen Groningse boeren na een reisje naar Zwitserland Toggenburger geiten hadden meegenomen. Doel van deze paringen was om de kwaliteit van de melkgift van de eigen geitenstapel te verbeteren.

In de arme Drentse gemeenschappen op de al even arme zand- en veengronden was de geit een belangrijk bezit. Verbetering van de geitenstapel was dan ook van groot belang, aangezien melkgift en het vlees van de geiten en bokken een belangrijke bron van eiwitrijk voedsel vormden voor de eigenaren. De Nederlandse Toggenburger geit is daarmee ook een 'dubbeldoel' geit, die haar ontstaansgeschiedenis kent in Drenthe.

In de overige provincies werden vooral witte geiten gehouden. Het heeft tot de jaren 60 van de vorige eeuw geduurd, voordat de Nederlandse Toggenburger geit zich verder over het land verspreidde.

Inmiddels is de Nederlandse Toggenburger geit in iedere provincie in Nederland terug te vinden. Daar waar in de jaren 60 en 70 van de vorige eeuw het ras kon rekenen op veel enthousiaste fokkers, is met name sinds de jaren 90 sprake van een sterke afname van het aantal dieren, zodanig dat er sprake is van een kwetsbaar ras.

Gebruik

De Nederlandse Toggenburger geit heeft een rustig en vriendelijk karakter dat vooral als hobbydier gehouden. De gebruikswaarde 'melkgeit' is een raskenmerk. Het is een sober dier dat geen hoge eisen stelt aan de melkbaarheid. De geiten worden vaak nog gehouden voor de melk, al komt het steeds meer voor dat ze worden gehouden als gezelschapsdier of op kinderboerderijen naast andere landbouwhuisdieren.

Fokkerijorganisaties De Nederlandse Organisatie voor de Geitenfokkerij (NOG) fokcommissie Toggenburger beheert het stamboek.

Smalle basis bedreiging voor de Nederlandse Toggenburger

Doede de Jong uit het Friese Spannum is, naast zijn werk als directeur van accountantskantoor Accon-AVM en agrarisch adviseur, twintig jaar voorzitter van de vereniging De Nederlandse Toggenburger. Hij fokt circa veertig jaar geiten van zijn favoriete ras. Verder scharrelen er ook een toompje Friesche roodpelkippen en een aantal krombek-eenden rondom de hobbyboerderij. Het pluimvee dient meer ter stoffering van het boerenerf. Maar met de genoemde drie rassen wordt wel zeer selectief gefokt. En gezien de zeer smalle populatie van deze rassen is er extra veel aandacht voor de bloedlijnen en verversing.

De Toggenburger geit is van origine geen Drents ras. Begin vorige eeuw, omstreeks 1905, zijn enkele Toggenburger bokken uit Zwitserland geïmporteerd. Met als doel de kwaliteit van de toen aanwezige Drentse, kleine maar sterke dieren met een matige melkgift te verbeteren. De kruisingen leverden robuustere en kortharige dieren op met een hogere productie en een mooie kleur.

Doede de Jong is verknocht aan de Toggenburger. Hij fokt dit ras al circa veertig jaar. De bloedlijnen van zijn fokdieren lopen terug tot de twintiger jaren van de vorige eeuw.

Praktisch ras

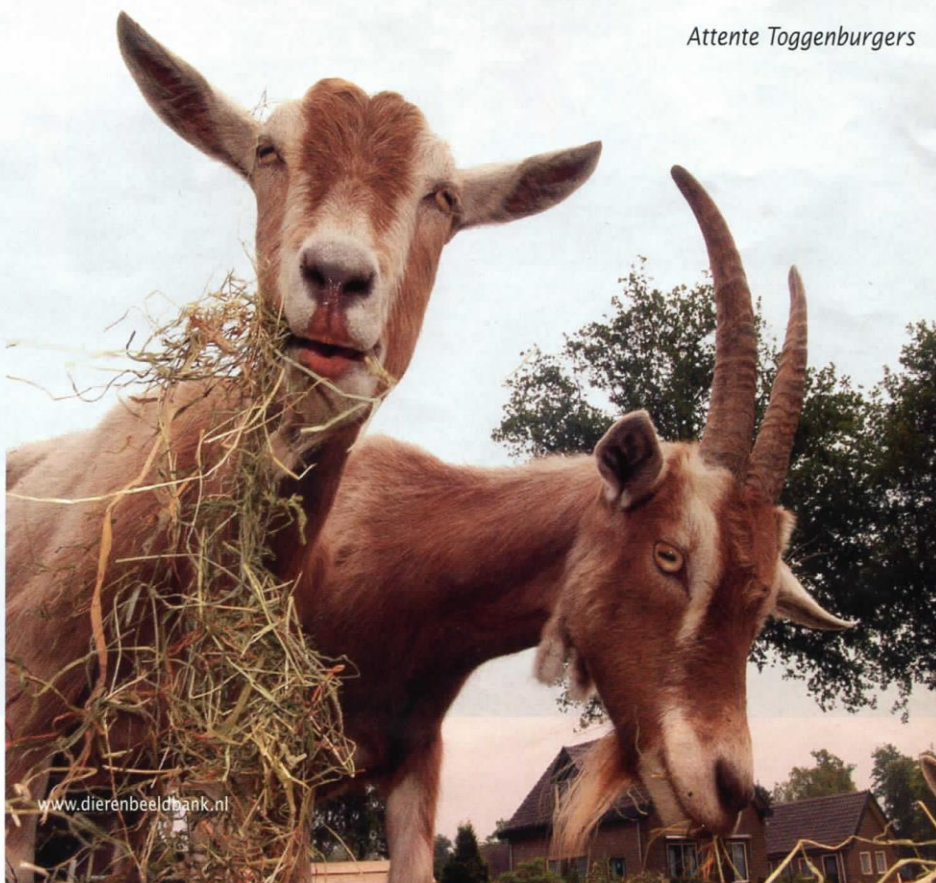
Waarom speciaal gekozen voor deze soort? De robuustheid van het dier en ook de mooie, chocoladebruine kleur en de wat afwijkende koptekening spreken Doede aan. Verder mag hij graag iets hebben wat minder vaak voorkomt. Het is een praktisch ras, geschikt voor de productie van melk en vlees. Ze hebben een goede constitutie, een lage ziektedruk en kunnen een hoge leeftijd

bereiken. Verder zijn het rustige dieren die zowel solitair als in een kudde goed gedijen. De Toggenburger is de Mrij onder de geiten. Beide zijn dubbeldoeldieren en beide zijn bedreigde rassen. Aldus de fokker.

De melkproductie omvat circa 850 tot 950

kg met 3,96% vet en 3,17 % eiwit in 289 dagen. Geitenmelk is licht verteerbaar. Het heeft een genezende werking bij huid-aandoeningen als eczeem. Ook astmapatiënten hebben vaak baat bij het gebruik van deze melk. De rasomschrijving, die in 1938 werd aangenomen, is tot op heden van kracht. In grote lijnen komt het hierop neer: een compacte bouw en een compact type. Bij de geiten dient naast type en bouw de gebruikswaarde, dus 'melkgeit', duidelijk aanwezig te zijn. De bok dient robuuster van bouw te zijn en daardoor 'macht en durf' uit te stralen. Het type toont het best als schofthoogte – circa 70 cm – en romplengte als het ware een vierkant blok vor-

Attente Toggenburgers

*Doede de Jong met Sarie 153t
92 punten en 5 jaar oud*

men. De beharing dient kort en glad te zijn. De ideale kleur is melkchocoladebruin.

Populatie nadert kritische grens

De populatie benadert met een totaal aantal van duizend stuks de kritische grens. Want niet alle dieren zijn fokdieren. Er worden jaarlijks circa 650 geiten gedekt. Maar het aantal fokdieren van de actieve twintig fokkers, die de Toggenburger in stand moeten houden, bedraagt slechts krap driehonderd exemplaren, een smalle basis. Werden er in de jaren tachtig op de provinciale keuringen nog ruim twaalfhonderd stuks ter keuring aangeboden, nu is men blij met rond de zeventig aangevoerde dieren. Een teken aan de wand.

De fokcommissie organiseert jaarlijks in mei een studiedag waarbij ook dieren worden tentoongesteld. In november is de algemene ledenvergadering waar ook de fokkers aan het woord komen. Verder worden binnen de fokcommissie de bloedlijnen uitvergroet en de leden voorzien van foktechnische adviezen. Via hun computerbestand zijn proefparingen mogelijk. Hiermee tracht men het inteeltpercentage zo laag mogelijk te houden.

Vanwaar die teruglopende belangstelling?

Het fokken van oude en beschermde rassen is toch een wat emotioneel en nostalgisch gebeuren, vertelt Doede. Het spreekt met name jongeren steeds minder aan. Dat en niet te vergeten de beklemmende regelgeving, met name de I&R-registratie vinden velen te veel gedoe. Met als gevolg een langzame, maar zekere afname van het aantal hobbydierhouders, legt hij uit.

Eigen veestapel

Doede heeft momenteel elf melkgeiten. De gemiddelde leeftijd van zijn veestapel bedraagt ruim zes jaar. Meestal heeft hij er zes aan de melk, de rest is te jong of staat droog. Voor de dekkingen maakt hij gebruik van bokken van een van zijn medefokkers. Negen van zijn geiten hebben het predicaat elitedier en staan op de website www.toggenburger.nl. Deze dieren hebben minimaal negentig of meer punten behaald. Een aantal daarvan wordt speciaal als bokmoeder op de website gepromoot.

De melk is niet voor eigen consumptie, maar voor het opfokken van de lammeren. De geitlammeren worden deels aangehouden, deels verkocht. De niet fokwaardige bokken worden meestal geslacht tijdens islamitische offerfeesten. Opvallend is de toenemende aandacht vanuit de melkgeitenhouderij voor de Toggenburger, vanwege de goede constitutie en de lage ziektedruk van dit bedreigde ras. Doede de Jong en zijn collega-fokkers willen graag het sperma invriezen bij het CGN en ze willen een erkenning als bedreigd ras bij de Stichting Zeldzaam Huisdier. Een verzoek daartoe ligt inmiddels bij de SZH. ●

Voor meer info: www.toggenburger.nl

2012:

Dit jaar waren we te gast in Jubbega en deze keer stonden de foklijnen van Siep Poelstra en Durk Brinksma in de picture. De aanwezigen werden meegenomen in de fokdoelen die de beide heren zichzelf stellen. De foklijn van Siep Poelstra staat bekend als de Kina-lijn. Aan de hand van Modelgeit Kina 103 zijn de deelnemers meegenomen in de bloedlijn achter deze geit. Daaruit blijkt dat het een hele oude bloedlijn is, zeer waardevol binnen de

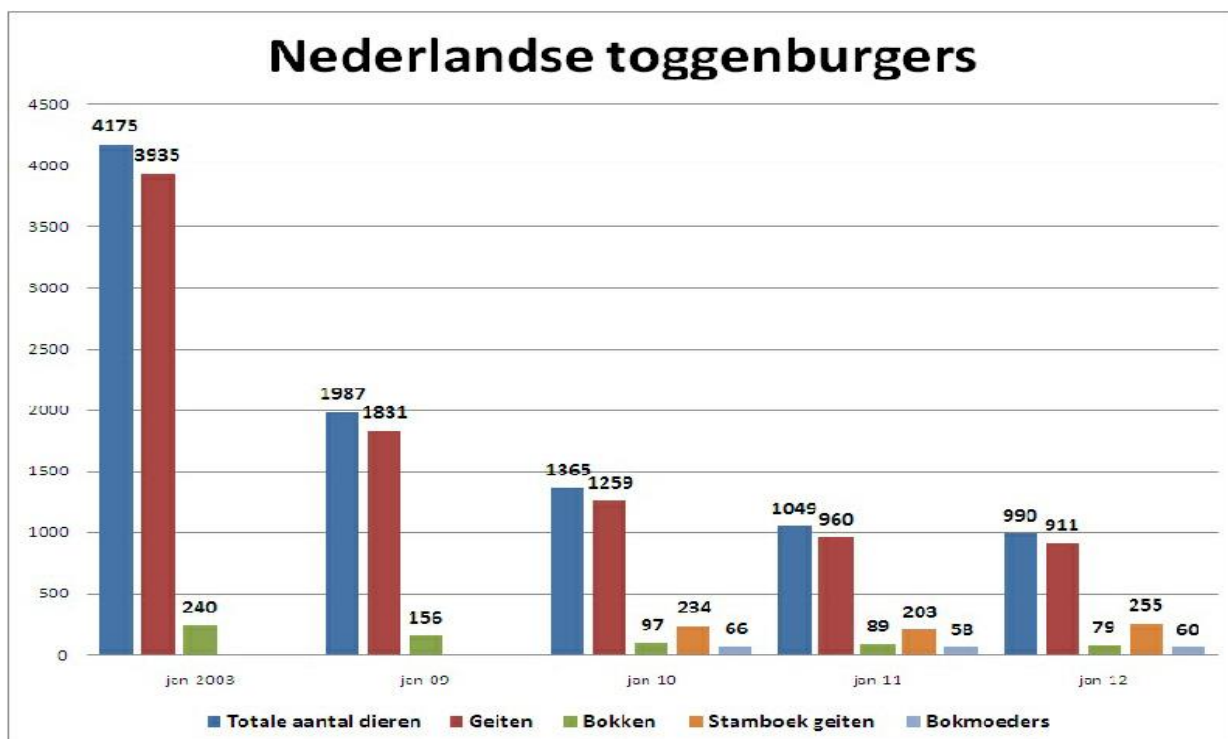
Toggenburger fokkerij. Ook Durk Brinksma zijn dieren zijn afkomstig van oude bloedlijnen. Met deze informatie op zak, hebben de deelnemers weer stof tot nadenken over hun fokkerij en de daarin vertegenwoordigde bloedlijnen, zijn de deelnemers meegenomen in de bloedlijn achter deze geit. Na het bespreken van het “paraplu” bestand wordt de eerste erkenning uitgereikt voor een erkend fokcentrum zeldzaam huisdierras. De heer van Burgsteden ontvangt voor zijn Nederlandse Toggenburger geitenfokstal “de Voorpost” te Eesveen de erkenningsplaat van de Stichting Zeldzame Huisdierrassen. Met het gebruikelijke applaus en een wel gevatte grap neemt hij deze erkenning in ontvangst. Hij hoopt doormiddel van de erkenning tot fokcentrum, nog veel mensen kennis te kunnen laten maken met de gebruikswaarde en mooie verschijning van de Nederlandse Toggenburgergeit.

Studiedag Jubbega 2012

Jaarvergadering

Tijdens de SWOT-analyse die we in 2011 hebben opgesteld met onze leden is gebleken dat het merendeel van de leden het wenselijk zou vinden om binnen CW dieren te kunnen gebruiken die NCW zijn. Andersom is dat sowieso mogelijk. Het verzoek van de leden van de fokgroep Toggenburger aan de N.O.G. is: onderzoek de mogelijkheden om de scheiding tussen CW en NCW op te heffen, zodanig dat uitwisseling van fokmateriaal weer mogelijk wordt. Dit is zondermeer in het belang van een goede bloedspreiding binnen de fokkerij. Tot slot heeft outsider Goffe de Boer tijdens onze bijeenkomst een verhaal gehouden over zijn beweegredenen om niet te kiezen voor de Nederlandse Toggenburger geit, maar voor het importeren van British Toggenburger geiten. We zijn meegenomen in de verschillen tussen beide geitenrassen.

2013: De voorjaarsactiviteit

Deze stond in het teken van de British Toggenburger. Om de British Toggenburger en de Nederlands Toggenburger met elkaar te vergelijken in de praktijk, heeft het bestuur van de Fokgroep Nederlandse Toggenburger een studie dag georganiseerd op het bedrijf van de fam. Van der Veen, waar een aantal British Toggenburger bokken aanwezig. Om 10.00 uur heette de voorzitter 60 personen welkom op deze studie dag. De dag begon met een rondleiding over het bedrijf van de fam. Van der Veen. Daarna begon de beoordeling van de dieren. Om de verschillen tussen beide rassen goed te zien en uit te leggen, waren er een aantal zuivere British Toggenburgers, Nederlandse Toggenburgers en ook wat kruislingen zowel geiten als lammeren aanwezig. We zijn deze dag bijzonder gastvrij ontvangen door de Fam. Van der Veen. Mede hierdoor was het ondanks het iets wat koude en slechte weer een zeer geslaagde dag, met veel meningen en discussie over geiten zoals de studie dag was bedoeld.

Studiedag over de British Toggenburger in Makkum 2013

2013: Het Centrum voor Genetische Bronnen Nederland (CGN) van Wageningen UR richt zich op behoud en bevordering van duurzaam gebruik van genetische diversiteit van soorten die van belang zijn voor de landbouw en de bosbouw en verzamelt daarvoor genetisch materiaal van planten, (zeldzame) landbouwhuisdieren en bomen. In dat kader heeft CGN de Landelijke Fokgroep Toggenburger benaderd met de vraag om medewerking te verlenen aan de winning van sperma van Toggenburger bokken. Door opslag van genetisch materiaal van de Nederlandse Toggenburger geit in de genenbank wordt ook dit ras veiliggesteld. Het biedt mogelijkheden om genetisch materiaal uit de genenbank in te zetten om een ras te reconstrueren, wanneer genetische problemen in de fokpopulatie voorkomen, dan wel voor het toevoegen van unieke genen aan bestaande populaties. Piet van Leeuwen bood aan om de spermawinning bij hem te laten plaatsvinden. Dat kwam voor CGN mooi uit, want dan konden ook nog een paar Bonte bokken van Piet en Martijn springen. Henk Sulkers en Ina Hulsege van CGN waren al vroeg op pad om op tijd aanwezig te zijn.

's Ochtends om 9.30 uur waren alle bokken gearriveerd. In totaal konden we acht Toggenburger bokken bijeen brengen voor de spermawinning. De dierenarts was aanwezig voor de controle van de gezondheid en het bloedtappen. Dat was nog niet eenvoudig. Niet iedere bok had daar even veel zin in. Van de volgende bokken is succesvol sperma gewonnen: Feldweibel (moederlijn: Bryanne), Nicodemus (moederlijn Cobie 81), Øve van de Nieuwe Eisch (moederlijn Sarie 152), Johan (moederlijn Nellie 51), Cesar (moederlijn Kina 47), Quentin VW (moederlijn El Barca 80), Sarie's Daniël JH (moederlijn Sarie 146), Belisven B11 (moederlijn Eliza B81)

2014:

Deelname Dag van het Schaap Op 31 mei 2014 was de voorjaarsactiviteit van de Fokgroep onderdeel in het programma van De dag van het Schaap in Ermelo. Thema van de studiedag was het vergelijken van 23 aanwezige dieren met het beeld wat we voor ogen hebben, ook wel bekend als het "true-type".

Onder leiding van Doede de Jong en Wim Voskamp hebben we de verschillende groepen Toggenburgers op volgorde gezet. Dit gebeurde interactief met de aanwezige leden. We hebben hiermee toch weer scherper gekregen wat ons fokdoel is. Naast het studiedoel was het ook de bedoeling om op deze dag een groot publiek te bereiken om het ras en onze hobby te promoten. Een groot publiek bereiken is geslaagd. De klaargelegde folders en kaartjes vlogen weg. Ook was er veel interactie tussen de aanwezige leden en het publiek.

Vele toeschouwers konden op deze manier kennis maken met de Toggenburgergeit.

Studiedag tijdens de Dag van het Schaap, nu ook met geiten in Ermelo 2014

Onderzoek naar scrapie gevoeligheid

Vanuit Wageningen UR was er in 2013 een project gestart om te onderzoeken of we in Nederland kunnen komen naar een scrapie (TSE) ongevoelige geitenstapel. Na de eerste steekproeven bleek dat met name de Toggenburger hier uniek in te zijn. Uit een onderzoek in de winter van 2013/2014 bleek dat sommige geiten een anti-gen bezitten tegen deze aandoening, een artikel over het eerste resultaat was al te lezen in het vakblad de Geitenhouderij van augustus 2014. Nagenoeg alleen bij Toggenburgers werd het gen gevonden waardoor de dieren geen scrapie krijgen. Aan het verzoek vanuit het project en klankbordgroep om gericht te onderzoeken hoe het gen in de Toggenburger populatie aanwezig is hebben we in 2014 gehoor gegeven. In 2014 hebben bestuur en diverse leden veel energie gestoken in het onderzoek naar de scrapie gevoeligheid van onze dieren. Verschillende geitenhouders deden mee aan een onderzoek naar scrapie (TSE) bij geiten. Er werd in totaal van 254 Toggenburgers bloed verzameld. Uit dit onderzoek kwam naar voren dat bij 41,3 % van de bemonsterde Toggenburgers het anti-gen aanwezig is (ze zijn dus resistent tegen TSE en kunnen daardoor de ziekte niet krijgen)

Goat TSE (goat scrapie eradication website)

8 november 2014: Bij de Toggenburger fokkers kan op de website van de fokorganisatie voortgang worden bekeken over zoeken naar 222K drager-dieren. Er werd een DNA-test in bloed van meer dan 250 dieren uitgevoerd gedurende de lente van 2014. De uitslagen hiervan zijn bij http://www.goattse.eu/site/files/Geiten_scrapie_8november_2014-algemene_ledenvergadering.pdf te vinden: Wegens de positieve ontwikkelingen werd aan de Toggenburger fokorganisatie een presentatie verzorgd in Oene door

Dr. Jack Windig op 8 november 2014 waarin werd uitgelegd hoe verstandig het 222K allel in te fokken. De PowerPoint presentatie hiervan is ook op deze Toggenburger site te vinden.

Augustus 2014: uit vakblad Geitenhouderij- voortgang bij het zoeken naar scrapie-resistentie dragers en opvatting hoe te fokken op resistentie in Nederland.

2015:

Zaterdag 30 mei 2015 is de studiedag van de Fokgroep Toggenburger gehouden bij familie de Groot in Schelluinen. Het fokgroep bestuur had aangegeven het True Type interactief te willen bespreken aan de hand van groepjes geiten en bokken in diverse leeftijdsgroepen. In de catalogus, die door de organisatie voor alle aanwezigen was gemaakt, stonden de dieren per rubriek vermeld en achterin waren de raskenmerken met afbeeldingen van het True Type weergegeven. Door de geiten te beoordelen naar de onderdelen uit de bovenbalk van het keuringsrapport zoals 'type', 'uier', en 'ontwikkeling' kon de plaatsing nog al eens wisselen. Vooral een duidelijke uitleg bij de plaatsing is dan enorm belangrijk niet in de laatste plaats voor de eigenaren. Dit alles gebeurde onder leiding van voorzitter Doede de Jong.

Studiedag in Schelluinen 2015

2015:**Scrapie Genotypering**

Net als in 2013 en 2014 hebben een aantal leden bloedonderzoek laten doen op het genotype te bepalen. In de fokkerij is dit een item waar men rekening mee kan houden. In het bokkenboek van 2016 zal bij de ongevoelige dieren het genotype worden vermeld. Het gaat hier om KK en QK dieren.

Vaak scrapieresistentie bij Nederlandse Toggenburgers

Zeldzame Nederlandse rassen zijn niet alleen onderdeel van ons cultureel erfgoed, maar hebben soms ook een verrassende genetische variant. Zo is sinds een paar jaar bekend dat er een allel bestaat dat bescherming biedt tegen scrapie. In onderzoek van Wageningen UR met de geitensector blijkt dat het relatief kleine ras de Nederlandse Toggenburger veel dieren kent met het scrapieresistentie allel.

Het Nederlandse landras bepaalde eeuwenlang het gezicht van de geitenstapel in ons land. Sobere dieren met weinig productie, meestal gehoord en langharig, met allerlei kleuren. Tussen 1900 en de Eerste Wereldoorlog zijn Zwitserse bokken geïmporteerd voor verbetering van de melk- en vleesproductie. In Drenthe waren dat Toggenburgerbokken, in de overige provincies Saanenbokken. Hieruit ontstonden de Nederlandse Toggenburger, de Witte en Bonte geit. Sinds eind jaren tachtig vond een enorme groei plaats in de professionele melkgeiten-

houderij. De meeste melkgeiten zijn niet-stamboekgeregistreerde Witte geiten, vaak aangevuld met een scheutje ander bloed (Nubisch, Alpine, Saanen en een enkele maal Toggenburger).

De Nederlandse Toggenburger hoort samen met de Nederlandse landgeit, de Bonte geit en de Witte geit tot de vier zeldzame Nederlandse geitenrassen.

Waarom scrapieonderzoek?

Scrapie bij geiten is een ernstige ziekte die het zenuwstelsel te gronde richt. Het is ver-

want aan de gekkekoeienziekte (BSE) en wordt veroorzaakt door een verkeerd gevouwen eiwit (zgn. prion-eiwit). Vooral in Zuid-Europa, maar ook in Engeland worden scrapiegevallen gevonden bij geiten. In Nederland is slechts één maal in 2000 scrapie gevonden in een koppel dwerggeitjes. De gevolgen van een eventuele uitbraak op een bedrijf zijn groot: ruimen van alle gevoelige dieren en uitsluiting van export gedurende drie jaar.

In Europese projecten (zie www.goattse.eu) is scrapie bij geiten onderzocht. Sinds een paar jaar is bekend dat er van het prion-gen een genetische variant (het 222K-allel) bestaat die bescherming biedt tegen scrapie. De meeste dieren hebben het 222Q-allel (het wildtype). Elk dier heeft twee allelen: één geërfd van de vader en één van de moeder. Het K-allel is dominant over het Q-allel. Als een ouder KK (homozygoot resistent) is, dan zijn alle KK- en QK-nakomelingen resistent. Als beide ouders QK (heterozygoot resistent) zijn, dan is gemiddeld een kwart van de nakomelingen niet resistent.

Frequentie scrapieresistentie

Uit niet-systematisch onderzoek in 2005-2008 (anonieme slachthuismonsters) bleek dat de incidentie van resistente dieren minder dan 3 procent was. In overleg met de melkgeitensector en de Nederlandse Organisatie voor de Geitenfokkerij (NOG) is daarna een systematische steekproef opgezet bij fokkers van zeven verschillende geitenrassen die veel fokdieren leveren aan

Toggenburger melkgeiten op Nationale CW-geitenkeuring te Barneveld

Corrie Hoorweg

Kampioene keuring Certificaatwaardige geiten in 2014 Sweelhoeve Grietje 30

andere bedrijven: Witte geit, Melkgeit, Bonte geit, Toggenburger, Boerbok en Nubische geit. Per bedrijf zijn alle bokken en de minst verwante geiten getapt. Ook alle bokken van Geiten-KI Nederland zijn getapt. Deze bokken leveren een aanzienlijk deel van de nakomelingen op de melkgeitenbedrijven. In Tabel 1 staan de allelfrequenties uit deze steekproef van 292 dieren. Bij de Nubische geit, de Boergeit en de Neder-

Tabel 1 – Allelfrequentie in de steekproef per ras

ras	QQ	QK	KK	allel-frequentie
Witte geit	161	1	0	0,3%
Bonte geit	34	4	0	5,3%
Toggenburger	13	15	4	35,9%
Boerbok	29	0	0	0%
Nubische geit	21	0	0	0%
Landgeit	10	0	0	0%

landse landgeit is het gunstige allel niet gevonden. Bij de Witte, Bonte en melkgeiten is het allel slechts bij enkele dieren gevonden, bij de Toggenburger was het percentage gunstige dragers verrassend hoog (59 procent), de allelfrequentie was 36 procent.

Fokken op scrapieresistentie

De hoge frequentie van het K-allel in de Toggenburger biedt mogelijkheden om het resistentie-allel middels fokkerij goed in de populatie te verankeren. Als vervolgstap is gericht gezocht naar meer dragers. Samen met Wageningen UR heeft de fokcommissie voor de Toggenburgers een ranglijst van fokdieren samengesteld die (1) kans op dragerschap hebben, (2) van belang zijn om de diversiteit in het ras hoog te houden en (3) van belang voor de fokkerij zijn.

Van de 250 bemonsterde Toggenburgers bleek ruim 40 procent van de dieren resi-

stent tegen scrapie (allelfrequentie 25 procent). Met de Landelijke Fokgroep Toggenburger zijn drie mogelijkheden voor de fokkerij op scrapie-resistentie besproken:

(1) Geen specifieke aandacht geven aan de nu beschikbare informatie over dragers van het resistentie-allel, met als risico dat deze unieke resistentie kan verdwijnen.

(2) Vrijwillig fokken op scrapieresistentie. Dan moeten zo veel mogelijk genotypes van potentiële fokdieren bekend zijn op het moment van fokkerijbeslissingen.

(3) Verplicht op resistentie fokken. Dan sluit je een groot deel van de populatie uit met het risico op een te hoge inteelttoename (dit scenario is eigenlijk alleen aan te raden wanneer scrapie bij geiten in Nederland een groot probleem blijkt te worden).

De ledenvergadering koos de tweede optie en heeft op haar website de op dit moment bekende dieren met het gunstige allel openbaar gemaakt. De nakomelingen zullen getest moeten worden op het allel, en rekening houdend met andere gewenste eigenschappen geselecteerd worden.

Zeldzame rassen belangrijk

Het is niet duidelijk hoe het komt dat de Nederlandse Toggenburger een hoge frequentie heeft van het resistentie-allel, maar waarschijnlijk zijn er in het verleden één of meerdere invloedrijke voorouders geweest die toevallig het K-allel hadden, waardoor nu juist in de Nederlandse Toggenburger de frequentie van dit allel hoog is.

Dit bewijst eens te meer het nut van het behoud van zeldzame oorspronkelijke rassen. Hoewel het aan te bevelen is om scrapieresistentie goed in de Toggenburger te verankeren, mag dit niet ten koste gaan van een te sterke toename in verwantschap en inteelt. ●

2015:

Naast de gebruikelijk vaste agenda punten stond de Najaarsledenvergadering in het teken van de presentatie over 'de Zwarte Toggenburger' door Jelte Verbree. Jelte heeft het streven om Toggenburgers te fokken naar dezelfde ras standaard als de Nederlandse Toggenburger maar dan in de zwarte kleur. Naast bruine heeft Jelte nu een aantal zwarte Toggenburgers op stal staan. We hebben genoten van een inspirerende presentatie en het enthousiasme van deze fokker. Nadat de NOG de Zwarte Toggenburger heeft erkend als ras hebben de leden nu al ingestemd om met de "zwart" fokkers en "bruin" fokkers onder één fokgroep Toggenburger verder te gaan. Voor de fokkers van de Zwarte Toggenburgers betekent dit een enorme stimulans voor hun fokkerij. Door samen de krachten te bundelen hopen we dat dit een stimulans geeft voor alle Toggenburgerfokkers.

Van website Toggenburger Zwart.

2015:

Toggenburgers opgenomen in de genenbank

Centrum voor Genetische Bronnen Nederland (CGN) zorgt met de ontwikkeling en het beheer van de nationale genenbank voor landbouwhuisdieren voor ex situ behoud van rassen en de genetisch diversiteit binnen een ras. Voor meer informatie bezoek de CGN website: [Dierlijke Genetische Bronnen](http://www.genebankdata.cgn.wur.nl/index.html)

Via de link <http://www.genebankdata.cgn.wur.nl/index.html> kunt u zien welke dieren er nu in de genenbank staan. In de maand december zijn er weer een aantal dieren opgenomen in de genenbank Er is op 12 en 19 december van 10 bokken van verschillende rassen sperma gevangen, in totaal ruim 200 rietjes. Door de inzet van een aantal enthousiaste fokkers die hier tijd en energie in hebben gestoken is ons ras weer wat meer veilig gesteld.

Genenbank Data

Alle donoren van ras Toggenburger.

Druk op kolomnaam om te sorteren.

ID	Naam	Informatie ras
NL1000542-61514	Quentin VW	▶ Toon
NL1001578-39788	Cesar	▶ Toon
NL1001577-39781	Ove van de Nieuwe Eisch	▶ Toon
NL0507895-NL0626	Sarie s Daniel JH	▶ Toon
NL1001573-39790	Johan	▶ Toon
NL2174958-NL0407	Nicodemus	▶ Toon
NL1016320-26087	Feldweibel	▶ Toon
NL1000544-90707	Belisven B11	▶ Toon
NL100028315823	Edulan	▶ Toon
NL100011420110	Tjedmar Barend	▶ Toon
NL100011620138	Tjedmar Harm	▶ Toon

Genetische bronnen Nederland-genenbank: Alle donoren van het ras Toggenburger

LANDELIJKE FOKGROEP TOGGENBURGER 1996-2020

25 jaar Fokgroep

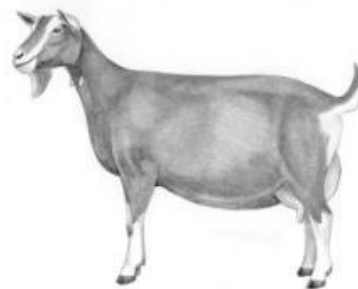
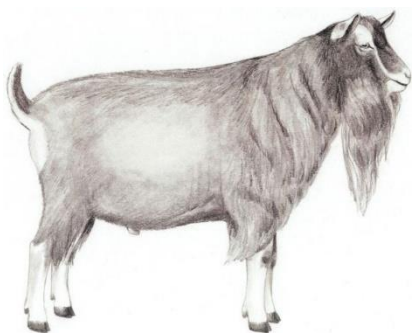
in Vogelvlucht

1996-2005

2006-2015

2016-2020

De Toggenburger is een rustige, vriendelijke, stevige en compacte gebouwde geit die prima als melkgeit of als zogende geit gehouden kan worden. Daarnaast staat het ras bekend om haar dubbeldoel kwaliteiten voor melk en vlees.....

2016-2020

Fokke P.

UITGAVE VAN LANDELIJKE FOKGROEP TOGGENBURGER

Fokcommissie van de Nederlandse Organisatie voor de Geitenfokkerij

Studiedag / Bijzondere ledenvergadering

28 mei 2016, de laatste zaterdag in mei, werd traditiegetrouw de studiedag van de Fokgroep Toggenburger gehouden in en bij zaal Zwanikken te Oene en op het programma stond de kennismaking met de zwarte Toggenburger geit.

Een groepje Toggenburgerfokkers, onder aanvoering van Jelte Verbree uit het Groningse Onderdendam, heeft aansluiting bij de fokgroep gezocht en gevraagd of er mogelijkheden zijn om de zwarte kleurslag te erkennen. Zwarte Toggenburgers zijn tot nu toe een uitsluitingsfout.

Na de officiële opening door Fokgroep voorzitter Doede de Jong werd adviseur van de fokgroep Jan van Burgsteden de gelegenheid geboden om te vertellen over de zwarte Toggenburgers uit het verleden waarbij kruisingen met landgeiten, importdieren en miskleuren aan bod kwamen.

Geitenhouder Jan Westra uit het Zuid-Hollandse Hardinxveld-Giessendam was met 14 dieren, bruin en zwart, geit en bok, naar Oene gekomen om zijn dieren te presenteren en te vergelijken met de bruine Toggenburgers.

Jan Westra heeft zich voorgesteld. Begonnen met bruine Toggenburgers is hij zich gaandeweg de jaren gaan toeleggen op het fokken van zwarte Toggenburgers. Tijdens het interactieve gedeelte van de ochtend, onder leiding van Doede de Jong, werden dieren opgesteld en door de groepjes bezoekers geplaatst en besproken zoals: moeder met drie dochters, moeder met twee zonen, imposante bokken, acht eenjarige geiten en twee drietallen kregen de bezoekers te zien. Veelal zwarte en enkele bruine Toggenburger geiten.

De organisatie had gezorgd voor een schitterend terrein gelegen naast een poel met vrolijk kwakende kikkers, partytenten waaronder de geiten uit de zon stonden, stoelen voor de bezoekers en mooi weer.

Na de heerlijke lunch volgde een bijzondere ledenvergadering.

Op het programma stond het wel of niet accepteren van de zwarte Toggenburgers binnen het stamboek. In tegenstelling tot het eerder genomen besluit tijdens de algemene ledenvergadering van 14 november 2015 in Oene dat voor de zwarte Toggenburgers erkenning aangevraagd mag worden om als zelfstandig ras te functioneren heeft het bestuur haar mening herzien en stelt voor om de zwarte Toggenburgers als kleurslag te erkennen binnen het stamboek. Na een uitgebreide uitleg volgde een vragenronde waarbij de meningen uit de zaal werden gepeild.

De meeste bezoekers zien de toetreding van de fokkers van zwarte Toggenburgers als een welkome aanvulling wat betreft de toename van het aantal leden en het aantal dieren.

Tijdens de stemming werd met een meerderheid van stemmen aangenomen dat de zwarte Toggenburgers toetreden binnen het stamboek. Zij zullen volgens nog nader te bepalen voorwaarden moeten voldoen aan de raskenmerken die ook gelden voor de bruine Toggenburgers.

Voor hen geldt een overbruggingsperiode van enkele jaren, het bestuur zal deze zaken uitwerken.

Dag van het schaap 11 juni 2016

Tijdens de 15^e editie van de Dag van het Schaap en Geit was er weer een hal ingericht voor de geiten.

De Fokcommissies Bont-, Nubisch- en Boergeit hielden een keuring.

De Fokcommissie Witte Geiten en Fokgroep Toggenburger waren met een informatiestand en een presentatie groep geiten vertegenwoordigd.

Deze editie heeft de familie Hazendonk uit Hagestein, waarvan ook de Toggenburger geiten aanwezig waren, samen met mevrouw van Zanten een flinke bijdrage geleverd. In samenwerking met de overige leden van de fokgroep hebben we het Toggenburger ras kunnen promoten.

We kunnen terugkijken op een presentatie voor een groot publiek met veel oprechte interesse voor de Toggenburger geit.

Verslag van de Algemene ledenvergadering bij Fokgroep Toggenburger Geiten

Zaterdag 26 november, nu niet op de tweede zaterdag van november vanwege het jubileumfeest van de NOG, is in zaal Zwanikken te Oene de algemene ledenvergadering van de Fokgroep Toggenburger geiten gehouden.

Vanuit de vergadering was het voorstel ingediend om de eisen voor bokmoeder B te versoepelen. De huidige eis is dat het betreffende dier moet voldoen aan een bovenbalk met minimaal 87-85-85-85-85 punten, en dat ook haar moeder en grootmoeder aan deze eisen moeten voldoen voordat zij in aanmerking komt voor dit predicaat. In het voorstel wordt gesteld dat het dier dat in

aanmerking komt om bokmoeder B te worden moet voldoen aan een bovenbalk met minimaal 87-85-85-85-85 punten en moeder en grootmoeder dienen in het bezit te zijn van een geldig keuringsrapport. Reden voor het voorstel is de kleine groep bokken en bokmoeders die veelal ook nog over een verwante bloedvoering beschikken. Inteelt is hierbij het gevolg. Met de huidige eisen en terugloop van stamboek Toggenburger dieren in Nederland hoeft niet verwacht te worden dat dit in de toekomst minder gaat worden.

Door de eisen voor het predicaat bokmoeder B te versoepelen komen er meer geiten in aanmerking voor dit predicaat die zeker een positieve bijdrage kunnen leveren aan de fokkerij.

Nadat de meningen in de zaal waren gepeild werd dit voorstel ter stemming gebracht en met een grote meerderheid van stemmen werd het voorstel aangenomen.

De regel blijft bestaan dat de eigenaar van een nieuwe bokmoeder B dit vóór 1 oktober bij het bestuur van de fokgroep moet aanvragen, waarna het predicaat na goedkeuring wordt verleend.

Na bekrachtiging door de NOG tijdens de algemene ledenvergadering van 2017 zal het voorstel met terugwerkende kracht per 1 januari 2017 in werking treden. Ook de toetreding van de zwarte Toggenburger geiten zal bekrachtigd worden tijdens dezelfde NOG vergadering.

Promotie

De nieuwe banners van de fokgroep zijn tijdens activiteiten waarbij Toggenburger geiten betrokken waren geïntroduceerd.

Fokkers en organisaties kunnen deze banners gebruiken om ons geitenras te promoten.

Er zijn nieuwe folders opgesteld met daarop de rasomschrijving.

Aantal 31-12-2016

	Mannelijk			Vrouwelijk	Totaal
Lammeren	15			221	236
Volwassen	51			717	768
Bokmoeders			74		
Totaal	66			938	1004

Studiedag Boven-Leeuwen

Zaterdag 27 mei 2017 werd onder prima omstandigheden de studiedag van Fokgroep Toggenburger gehouden op het terrein van fam. van Leeuwen in Boven Leeuwen.

Voorzitter Doede de Jong opende even na 10.00 uur de studiedag. Ongeveer 45 belangstellenden waren aanwezig. Om de rasomschrijving in de praktijk te kunnen bespreken en de uitleg te vergemakkelijken waren een aantal bokken en geiten in de tenten bijeen gebracht.

Na de inleiding werd er gevraagd om groepjes te vormen. De folder met daarop de rasomschrijving van de Toggenburger geit en bok werd uitgedeeld en 6 bespreekgroepen hebben van gedachten gewisseld waar we ons binnen ons ras de komende jaren op moeten focussen. Per groep werd hun conclusie in het openbaar door een spreker aan de aanwezigen uitgelegd. Ieder groepje zette nadien de aanwezige dieren op volgorde door te beoordelen op het punt waarvan zij vonden dat de focus op zou moeten liggen. En zij vertelden daar hun verhaal bij. Door deze aanpak was er een goede interactie tussen de leden om onze gezamenlijke aandachtspunten te bepalen.

Gezamenlijke Conclusie: aandacht om robuustheid, formaat, macht, grofheid en gebruik van beenwerk, beenkwaliteit en vooruiers te behouden en te verbeteren.

Algemene Ledenvergadering van Fokgroep Toggenburger

De jaarlijkse ledenvergadering van de Fokgroep werd gehouden op 11 november 2017 in zaal "Zwanikken" te Oene.

34 leden hebben deze bijeenkomst bezocht.

John Hazendonk is bij acclamatie in het bestuur gekozen.

Het bestuur van de Fokgroep bestaat nu uit zes leden.

Het bestuursvoorstel om samen met het NOG verdere mogelijkheden te onderzoeken om tot een meer uniformere stamboekopname te komen werd door de vergadering positief opgepakt.

Vanuit de Fokgroep blijft net als vorig jaar het streven om met rasgebonden inspecteurs te gaan werken die goed in verbinding staan met de Fokgroep.

Doede de Jong liet tijdens de ledenvergadering verschillende modelgeiten en modelbokken aan de hand van foto's getoond

via beamer zien en benoemde de sterke punten van de verschillende dieren.

Uitgangspunt was het True Type Toggenburgergeit en -bok. Onze conclusie van de studiedag is te breed om focus te bepalen. We moeten nog een slag maken om dit nog specifieker vast te stellen wil het effect hebben.

Hier moeten we het komend jaar verder mee aan de slag.

Afscheid adviseur Fokgroep

Jan van Burgsteden heeft afgelopen zomer te kennen gegeven dat hij stopt met de rol van adviseur van de Fokgroep. We zijn dankbaar voor Jan zijn jarenlange inzet en betrokkenheid vanaf het ontstaan van de Fokgroepen. Hij werd bedankt met een warm applaus vanuit de zaal, een boeket bloemen en een fles van zijn lievelingsdrank.

2017 Impressie van de nationale NCW keuring in Jubbega en de Landelijke Geitenkeuring in Heeten.

Voorkomen van inteelt

In 2016 en 2017 is met hulp van de Wageningen Universiteit Research (WUR) uitgebreid onderzoek gedaan naar verwantschap binnen de geitenstapel in Nederland. In december 2017 zijn de resultaten gepresenteerd aan de Fokcommissies en het bestuur van de NOG. Er werden een aantal conclusies getrokken

Uit de presentaties kwam naar voren dat bij het ras Toggenburger het percentage inteelt te hoog is en inteeltbeleid nodig is. Verder is het goed om een fokprogramma op te stellen en een communicatieplan te maken. In 2018 zal gestart worden met het vergroten van bewustzijn bij de fokkers.

In het nieuwe stamboekprogramma, dat thans ingericht wordt, komt voor iedere fokker informatie beschikbaar m.b.t. verwantschap van de overwogen paring.

Aantal Toggenburger dieren per 31-12-2017

	Mannelijk			Vrouw	Totaal
Lam geboren in 2017	20			227	247
Volwassen	41			715	756
Bokmoeders			66		
Totaal	61			942	1003

Op 4 januari 2018 is ons bestuurslid Lenze van Weperen overleden. Lenze was sinds 2003 bestuurslid van de Fokgroep Toggenburger. Hij heeft jarenlang met zijn El Barca's en Boukje's een grote bijdrage geleverd aan onze Toggenburger fokkerij.

Studiedag Zweeloo

Vandaag, zaterdag 26 mei 2018, waren we te gast bij de familie Popken in Zweeloo waar de studiedag van Fokgroep Toggenburger werd gehouden. Vanaf 9.45 uur stond de koffie en de krentenwegge klaar en om 10.00 uur werd de studiedag geopend door Fokgroep voorzitter Doede de Jong en hij kon een zaal vol liefhebbers van de Toggenburger geiten welkom heten. Na enkele mededelingen zoals over het programma, de voorbereidingen voor de Dag van het Schaap waar op 9 juni in Ermelo ook (Toggenburger) geiten aanwezig zullen zijn, over het paraplubestand van SZH en nog enkele agendapunten kon Harmjan Popken namens de gebroeders Popken zijn presentatie beginnen, een Power Point-presentatie met foto's vanaf het begin van hun geitenhouderij "Sweelhoeve" tot nu toe. Diverse foto's uit het verleden en heden werden met duidelijk uitleg getoond.

Daarna volgde een heerlijke lunch, waarna we in een beschaduwde loods enkele groepen dieren hebben besproken en geplaatst. Een groepje lammeren, een groepje éénjarige geiten en een groep geiten tussen de twee jaar en zes jaar. Daarna volgden de bokken. Twee boklammeren en twee volwassen bokken. Aan het einde van de studiedag was er gelegenheid om de stallen te bekijken. Ruime stallen voor de bokken en geiten. Om de dag te beëindigen, de familie voor hun gastvrijheid te bedanken en om nog na te praten en iets te drinken keerden we nog terug naar de ontvangstruimte. Het

was een schitterende dag, mooi weer, mooie locatie en beste geiten en bokken.

Promotie

Er waren op 9 juni 2018 tijdens de "Dag van het Schaap" in Ermelo ook geiten aanwezig. Fokcommissies Boer- en Nubische geiten hielden hun keuring en de overige fokcommissies toonden presentatiegroepen. Voorzitter Doede de Jong gaf 's middags in de ring aan de aanwezige toeschouwers een uitgebreide uitleg over het ras.

Tijdens de "Farm- en Countryfair" op 22, 23 en 24 juni 2018 in Aalten waren er meerdere geitenrassen aanwezig, waaronder ook een groepje Toggenburger geiten en er was een promotiestand van onze Fokgroep aanwezig.

6 oktober Fokveedag-Boerenlandfeest in Hoornaar.

De "Fokveedag-Boerenlandfeest" in Hoornaar is een begrip in de omgeving van de Alblasserwaard.

Deze Fokveedag werd voor de 106e maal gehouden met oa. koeienkeuringen, diverse demonstraties en presentaties met paarden, Shetlandpony's, kippen en een grote streekmarkt. Duizenden bezoekers kwamen naar deze agrarische dag, een ontmoetingsplaats voor het gehele gezin. In één van de grote tenten op de terrein werden schapen- en geitenrassen getoond en bij alle stands werd uitvoerige uitleg gegeven.

De groep Toggenburgers trok veel bekijks.

Algemene Ledenvergadering 10 november in Oene

Zaterdag 10 november 2018 werd de Algemene Ledenvergadering van Fokgroep Toggenburger in zaal "Zwanikken" in Oene gehouden.

Om 10.00 uur kon voorzitter Doede de Jong de vergadering openen en de 28 aanwezigen welkom heten. Naast de gebruikelijke agendapunten werd er afscheid genomen van aftredend bestuurslid Jan Lanting uit Aalden. Hij is in 1980 lid geworden bij Geitenfokvereniging "Exloo" in Drenthe en hij was tot enkele jaren geleden zelf een erg enthousiast fokker van

Toggenburger geiten en bokken. Vanaf 1986 is hij actief als NOG keurmeester en inspecteur en sinds dit jaar is hij rasgebonden inspecteur voor de Toggenburger geiten en -bokken. Vanaf het ontstaan van de Fokgroepen in 1995 is Jan betrokken geweest bij de Fokgroep Toggenburger. Aan de hand van enkele foto's van zijn dieren uit het verleden keken Doede de Jong en Jan Lanting op die tijd terug. Namens de leden en het bestuur werd er voor zijn lange bestuursperiode een aandenken aangeboden. Harmjan Popken uit Zweeloo werd per acclamatie met applaus in het bestuur gekozen. Secretaris André Koekkoek was ook aftredend. André stelde zich herkiesbaar. Ook André werd bij acclamatie met applaus herkozen en bedankt voor zijn inzet van de afgelopen jaren.

Theo van der Meer, voorzitter van Fokcommissie Boergeiten, verzorgde een PowerPoint presentatie waarin hij vertelde hoe Fokgroep Boergeit omgaat met hun stamboekinspectie. Hij vertelde waarom zij tot bepaalde keuzes zijn gekomen en hoe dit in de praktijk uitpakt. Na afloop van de presentatie was er ruimte voor discussie in hoeverre de keuzes van de

Fokgroep Boergeit interessant kunnen zijn voor onze Fokgroep.

Ook verzorgde Theo een presentatie over het nieuwe stamboekprogramma ZooEasy. Het programma is voor iedere fokker straks online beschikbaar. Theo liet ons een aantal mogelijkheden zien die het programma biedt. De twee stamboeksecretarissen, de beheerders en aantal fokkers zijn het programma aan het testen en aanpassen voor optimaal gebruik. De verwachting is dat het programma in maart 2019 beschikbaar komt voor de geitenhouders.

Paraplu bestand van SZH: Deze herkenning wordt gebruikt bij een uitbraak van dierziektes.

Om zeldzame geitenrassen te beschermen, moet geregistreerd worden welke dieren tot zo'n zeldzaam Nederlands huiskierrras behoren. Daarom heeft het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselveiligheid (LNV) besloten dat zeldzame huiskierrassen een extra vlag 'zeldzaam huiskierrras' krijgen in de Identificatie & Registratie (I&R)-database. Uitleg en verdere informatie staat op de website van SZH en op de website van de Fokgroep.

Tijdens opnamedagen en keuringen worden er steeds vaker rasgebonden inspecteurs ingezet voor meer uniformiteit bij stamboekinspectie bij de Toggenburger geiten en bokken te bewerkstelligen.

Mevr. Renske Ponne en de heer Theo van Herwerden zijn toegevoegd tot dit groepje inspecteurs.

Naast de evenementen in het land waar de Fokgroep Toggenburger gepromoot wordt door aanwezig te zijn met enkele Toggenburger dieren en met promotiemateriaal in een stand zal de volgende Studiedag traditiegetrouw op de laatste zaterdag van mei worden gehouden. Familie van Honk in Bruchem is bereid gevonden om hun locatie en hun Toggenburger geiten voor de Studiedag 2019 beschikbaar te stellen en deze dag te organiseren.

In 2018 is het laatste fokboek verschenen, wederom gemaakt door dhr. Jan van Burgsteden, met de informatie vanuit stamboekprogramma GReIS. Nu het huidige stamboekprogramma GReIS wordt vervangen door ZooEasy verwachten we dat de fokkers hun informatie uit dit nieuwe stamboekprogramma kunnen betrekken.

Aantal Toggenburger dieren per 31-12-2018

	Mannelijk met voorlopige of def. stamboekopname	Mannelijk zonder voorlopige of def. stamboekopname		Vrouw	Totaal
Lam geboren in 2018	21	16		212	249
Volwassen	40	10		622	672
Bokmoeders			70		
Totaal	61	26		834	921

2019

Studiedag in Bruchem op 25 mei 2019

Prachtige locatie, mooi weer, prima geiten, enorme gastvrijheid, goed verzorgde catering, heerlijke lunch, kortom een prachtige leerzame en interessante studiedag bij de familie van Honk. Vanaf 9.30 uur druppelden de deelnemers binnen, en zij werden ontvangen met koffie of thee met koek. Om 10.00 uur werden we -37 belangstellenden- welkom geheten door voorzitter Doede de Jong. Na zijn openingswoord en de mededelingen vanuit de Fokgroep werd het bestuursvoorstel om bij boklammeren geen minimum hoogtemaat meer te hanteren uitgebreid behandeld. Na de duidelijke uitleg gingen de aanwezigen akkoord met dit voorstel.

Klaas en Nelly van Honk stelden zich voor en vertelden hoe zij er toe zijn gekomen om juist Toggenburger geiten te gaan houden. Hun geiten stonden ruim opgesteld zodat wij een goed overzicht kregen op de dieren. Vervolgens werden steeds twee dieren van dezelfde leeftijd met elkaar vergeleken en alle voor en tegens tegen elkaar afgewogen. Welke geit, type was tijdens deze dag de rode draad, heeft onze voorkeur en waar moeten we opletten. Rond het middaguur verplaatsten we ons voor een lunch naar het nabij gelegen Boerengolf Hedel waar naast catering ook diverse buitenactiviteiten aangeboden worden. Er was tijdens de lunch volop gelegenheid om bij te praten door de aanwezigen die afkomstig waren vanuit heel Nederland; vanuit Friesland tot één van de Zeeuwse Eilanden. Bij terugkeer op het bedrijf in Bruchem kon om 13.30 uur het programma op het grasveld hervat worden met het beoordelen van groepjes dieren en weer ging het voornamelijk over het type. Er was op het gazon een ring uitgezet met strobalen waar de aanwezigen op konden zitten en een eerste klas zitplaats hadden met uitzicht op de geiten. Na afloop werd de familie van Honk heel hartelijk bedankt, vooral voor hun aanbod om deze studiedag op hun bedrijf te organiseren en voor alle voorbereidingen die zij hadden getroffen en daarvoor kregen zij als dank een fraai pakket met lekkernijen aangeboden. Voordat we naar huis gingen was er nog gelegenheid om met elkaar enkele drankjes te drinken en na te praten over deze interessante dag.

Bestuursvoorstel

Geen minimum hoogtemaat meer hanteren bij voorlopige stamboekopname van boklammeren. De hoogtemaat komt in het vervolg tot uiting in de punten op de bovenbalk van het keuringsrapport voor ontwikkeling. Wel blijven we de hoogtemaat bij voorlopige stamboekopname meten en registreren. De bestaande regel was: Bij een voorlopige stamboekopname van een Toggenburger boklam moet voor Algemeen Voorkomen (AV) minimaal 70 punten of meer worden behaald. Daarnaast dient het boklam een minimale kruishoogte te hebben van 60 cm. De nieuwe regel wordt: Bij een voorlopige stamboekopname van een Toggenburger boklam moet voor Algemeen Voorkomen (AV) minimaal 70 punten of meer worden behaald. Deze nieuwe regel zal per 01-01-2020 in werking treden en tijdens de Algemene

Ledenvergadering van de NOG in 2020 worden bekrachtigd. Voor definitieve stamboekopname van bokken op 1,5 jarige leeftijd of bij herkeuringen blijft de minimum hoogtemaat een eis. Hierdoor is voldoende ontwikkeling van onze stamboekbokken gewaarborgd.

Promotie

De leden van de Fokgroep Toggenburger waren dit jaar weer met diverse dieren vertegenwoordigd tijdens keuringen en tentoonstellingen in het land.

Farm en Country fair in Aalten op 21, 22 en 23 juni 2019.

Voor promotie van het Toggenburger geitenras waren er tijdens de Farm & Country Fair in Aalten op 21, 22 & 23 juni 2019 enkele Toggenburgers en een informatiestand van de Fokgroep Toggenburger aanwezig.

Fokveedag-Boerenlandfeest in Hoornaar

Zaterdag 5 oktober 2019 waren er tijdens Fokveedag Boerenlandfeest in Hoornaar (Alblasserwaard) enkele Toggenburger geiten en promotiemateriaal in één van de grote tenten op het terrein aanwezig. De Fokveedag-Boerenlandfeest in Hoornaar is een begrip in de omgeving van de Alblasserwaard. Deze Fokveedag werd voor de 107e maal gehouden met o.a. koeienkeuringen, diverse demonstraties en presentaties met paarden, Shetlandpony's, kippen en een grote streekmarkt. De Toggenburger geiten trokken veel bekijks, er waren ongeveer 10.000 bezoekers naar de Fokveedag gekomen om o.a. de geiten te bewonderen.

Algemene Ledenvergadering 9 november in Oene

Zaterdag 9 november 2019 werd de jaarlijkse algemene ledenvergadering van Fokgroep Toggenburger gehouden in Zaal Zwanikken te Oene.

Totaal 28 personen waren aanwezig toen Doede de Jong om 10.00 uur de aanwezigen welkom kon heten. In zijn openingswoord memoreerde hij dat enkele leden dit jaar zijn overleden en om hen te herdenken namen we een moment stilte in acht. Na het behandelen van de notulen en het financieel verslag volgde het agendapunt bestuursverkiezing. Roel Geerling, sinds 19 jaar bestuurslid van de Fokgroep waarvan 18 jaar de penningmeester, had te kennen gegeven zich niet herkiesbaar te stellen. Van hem is afscheid genomen en het bestuur stelde voor om met de vier zittende bestuursleden verder te gaan.

De penningmeesterstaken zullen worden overgenomen door de penningmeester van de NOG, in dit geval Roel Geerling. Enkele algemene mededelingen volgden waaronder het besluit om de hoogtemaat van de jonge bokken wel te blijven meten en registreren, maar dat de eis voor een minimum hoogtemaat bij de voorlopige opname vervalt. Deze komt in de toekomst tot uiting in de score voor de ontwikkeling op de bovenbalk bij de voorlopige stamboekopname. En alleen stamboekdieren kunnen Modelgeit of -bok worden en het Toggenburger ras kent geen predicaat Topgeit. We zullen het fokreglement hiervoor aanpassen.

We kunnen terugkijken op een prima georganiseerde Studiedag bij familie van Honk in Bruchem.

Tijdens het overleg met de Fokcommissies en het bestuur van de NOG zijn op 12 oktober 2019 de vertegenwoordigers van de Fokgroep geïnformeerd dat de EU-erkenning voor o.a. het Toggenburgerstamboek naar alle waarschijnlijkheid niet wordt verlengd omdat we in beginsel stamboek dieren uitsluiten voor de fokkerij. Deze beslissing is ook in strijd met de regels van de Stichting Zeldzame Huisdierrassen, waarbij wij zijn aangesloten. Hierover is tijdens de ledenvergadering uitgebreid gesproken, en er zal binnen het bestuur nog verder worden gesproken voordat er definitieve beslissingen worden genomen.

Er wordt gesproken over de Stamboekopnamen in 2020, waarvoor twee bokkenkeuringen en twee geitenkeuringen zijn aangewezen waar rasgebonden inspecteurs stamboekopnamen zullen verrichten.

Over het scrapie onderzoek hebben we van GD bericht ontvangen dat op zeer korte termijn het mogelijk is om naast het koppenonderzoek ook bloedonderzoek te laten doen voor scrapie.

De regelgeving gaat binnenkort veranderen en accepteert dan bepaalde genotypen als zijnde scrapieresistent.

Ze verwachten deze test eind 2019 operationeel te hebben.

Nu het nieuwe stamboekprogramma sinds dit voorjaar in gebruik is hebben al meerdere fokkers en belangstellende leden van de NOG een account aangevraagd en kunnen zij inzage krijgen in alle stamboekgegevens.

De aanwezige rasgebonden inspecteurs kregen gelegenheid te vertellen hoe of zij de keuringen hebben ervaren, waarna er een PowerPointpresentatie volgde met foto's wat wij in de fokkerij vooral willen zien en wat niet.

Roel Geerling, al jarenlang Toggenburger fokker, vertelde ons bij agendapunt Fokker aan het woord over het verloop van zijn stamboekfokkerij waarbij zijn dieren de naam Bella's met een toevoeging dragen. Grote teleurstellingen, zoals de ruiming in 2001 vanwege de MKZ uitbraak in de buurt, en vreugdevolle momenten wisselden elkaar af. Een groot liefhebber was aan het woord.

Om 14.45 uur kon de voorzitter de vergadering sluiten, de aanwezigen bedanken voor hun aanwezigheid en was er nog gelegenheid voor een drankje voordat de thuisreis werd aanvaard.

De heren Jan Lanting en Jan van Burgsteden zijn beide in 2019 overleden.

Zij hebben erg veel betekend voor de Toggenburger geitenfokkerij en in het bijzonder voor de Fokgroep Toggenburger. Wat blijft zijn de vele herinneringen aan beide.

Aantal Toggenburger dieren per 01-01-2020

	Mannelijk	Vrouwelijk		Vrouw	Totaal
Lam geboren in 2019	27			192	219
Volwassen	43			634	677
KS, bokmoeder		73			
Totaal	70			826	896

Bestuursvoorstel Volbloed Toggenburger x Volbloed Toggenburger = Volbloed Toggenburger

Tijdens de algemene ledenvergadering van Fokgroep Toggenburger in november 2019 hebben we hier samen over van gedachten gewisseld en afgesproken dat het bestuur het voorstel JVR x JVR = JVR verder zou uitwerken en de voor- en nadelen met u zou delen.

Het bestuur is tot de conclusie gekomen dat in de huidige tijd de voordelen groter zijn dan de nadelen.

De belangrijke argumenten zijn:

- De verplichte stamboekopname van bokken en in het bijzonder de voorlopige stamboekopname van jonge bokjes is al een aantal jaren niet volledig gelukt.
- Voldoende genetische spreiding houden in de populatie.
- Stamboekopname van bokken en geiten blijft bestaan, dus het kwaliteitskeurmerk blijft.
- Behouden van de EU stamboekerkenning en in lijn zijn met doelstelling SZH.
- Huidige fokkerij omstandigheden.

137 Toggenburger geitenfokkers hebben de uitnodiging tegelijk met een stemformulier ontvangen, daarvan hebben er totaal 46 hun stem uitgebracht: 39 stemmen VOOR, 6 TEGEN en 1 NEUTRAAL. Conclusie is dat 1/3 van de aangeschreven geitenfokkers hun stem hebben uitgebracht en dat dit voorstel met ruime meerderheid is aangenomen.

JVR x JVR = JVR in het kort:

- Volbloed Toggenburger x volbloed Toggenburger = volbloed Toggenburger.
- De dieren geboren op of na 01-01-2021 uit de paring van JVR x JVR worden JVR.
- De dieren met geregistreerde afstamming (GA dieren) geboren en geregistreerd in de periode vóór 01-01-2021 blijven onveranderd GA.
- Stamboekopname van bokken en geiten is niet meer vereist.
- Stamboekopname blijft bestaan en is zelfs zeer gewenst voor zowel vrouwelijke als mannelijke (ouder)dieren.
- De mannelijke nakomelingen van nog niet in het stamboek opgenomen moederdieren (dus niet afkomstig van een bokmoeder A of -B) mogen ingezet worden voor de fokkerij.
- De prediëten KS, Bokmoeder A- en B blijven bestaan.
- De prediëten Keurstamboek en Bokmoeder worden na fiatting van de melklijsten door de NOG toegekend. Het prediëat Bokmoeder B door het Bestuur Fokgroep.
- De certificaten Modelgeit en Modelbok blijven bestaan.
- Verruiming van de genetische spreiding van de Toggenburger populatie wordt na de aanpassing van het fokreglement hierdoor bewerkstelligd.
- EU stamboekerkenning blijft behouden en deze aanpassing is in lijn met de doelstelling van de Stichting Zeldzame Huisdierrassen.

Vervolgens hebben wij het NOG bestuur verzocht om tijdens de eerstkomende Algemene Ledenvergadering van de NOG dit besluit te bekrachtigen. De wijziging van het fokreglement, dat intussen is aangepast, gaat per 01-01-2021 in werking. Hieronder treft u het schema aan met de regels die vanaf 01-01-2021 worden gehanteerd.

Gehanteerde regels Ned. Toggenburger: situatie 2021 geitlammeren						
Moeder -->	GA	JVR	S	BM/BMB	R1	R2
Vader ↓						
GA	GA	GA	GA	GA	GA	GA
JVR	GA**	JVR*	JVR*	JVR*	GA*	JVR*
S	GA**	JVR*	JVR*	JVR*	GA*	JVR*

GA*: na opname en goedkeuring R2

GA**: na opname en goedkeuring R1

JVR*: na opname en goedkeuring S

Gehanteerde regels Ned. Toggenburger: situatie 2021 boklammeren						
Moeder -->	GA	JVR	S	BM/BMB	R1	R2
Vader ↓						
GA	GA	GA	GA	GA	GA	GA
JVR	GA	JVR*	JVR*	JVR*	GA	JVR*
S	GA	JVR*	JVR*	JVR*	GA	JVR*

JVR*: na opname en goedkeuring S

Inteelt coëfficiënt

Inteelt coëfficiënt is het % DNA binnen één dier dat afstamt van gemeenschappelijke voorouders. Deze loopt van 0 tot 100%. Van de 959 levende in het stamboekprogramma per 17 november 2020 bekende Toggenburger dieren is het gemiddelde inteelt coëfficiënt **8,91%** met uitschieters tussen 24,30% en 0,00%.

AVK = Ahnen Verlust-Koeffizient, oftewel het voorouderschapsverlies

100% betekent in 5 generaties geen dubbele dieren. 5 generaties omvat 62 voorouders.

Het AVK van gemiddeld 79,65 % betekent dat er op die 62 voorouderplekken

49 unieke dieren aanwezig zijn, dit is berekend met de gegevens van de 959 levende Toggenburger dieren die op 17 november 2020 bekend zijn in het stamboekprogramma ZooEasy. Het gemiddelde AVK is uitgerekend met alle gegevens van de dieren per Toggenburger fokkers/houders, er zijn uitschieters van 56,45% tot 100 %.

Scrapie genotypering

Scrapie is een besmettelijke neurologische aandoening die bij geiten in Nederland zeer zelden voorkomt.

Sinds september 2019 is het mogelijk via genotypering de (on)gevoeligheid voor scrapie bij geiten vast te stellen aan de hand van bloedonderzoek. Genotypering kent een aantal grote voordelen ten opzichte van het koppenonderzoek (van een aangeleverd dood dier), het is snel en eenvoudig uit te voeren bij het levende dier. Dit maakt enerzijds gerichte fokkerij mogelijk op scrapie-ongevoeligheid en anderzijds leent het zich voor onderzoek op individueel geselecteerde dieren ten behoeve van export en intraverkeer. In juli 2020 is de Europese regelgeving zodanig gewijzigd dat geiten die tenminste één D of een S hebben op codon 146 of tenminste één K hebben op codon 222, dus 146S, 146D of 222K, worden beschouwd als scrapie-resistent en mogen deelnemen aan de handel tussen EU-lidstaten.

Binnen de Nederlandse populatie komt 222K relatief vaak voor bij Toggenburger dieren.

De eerste gunstige uitslagen van de genotypering scrapie bij Toggenburger dieren zijn inmiddels al vermeld in ZooEasy.

Videokeuring voor bokken

Het bestuur van de Kring van Geitenfokverenigingen Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden lanceerde in dit seizoen zonder keuringen het idee om een videokeuring voor bokken te organiseren, nadat ze eerst voor hun eigen leden een videokeuring voor geiten hadden georganiseerd, met als algemeen kampioen geiten: Suzanne 42.

Ja wel, een Toggenburger geit die we kennen als één van de Modelgeiten.

Deelname met boklammeren en bokken werd mogelijk gemaakt voor alle NOG leden, zowel CW als NCW.

Vanuit heel Nederland was er belangstelling en in totaal zijn er 70 maximaal 1,5 minuut durende filmpjes ingestuurd en deze filmpjes zijn beoordeeld door 4 rasgebonden inspecteurs.

Ook van 7 Toggenburger boklammeren, 5 éénjarige Toggenburger bokken en 3 tweejarige Toggenburger bokken werden er videofilmpjes ingestuurd, en deze Toggenburger bokken zijn beoordeeld door rasgebonden inspecteur en keurmeester Doede de Jong.

Tot onze verrassing werden er twee Toggenburger bokken tot Algemeen Kampioen uitgeroepen.

Toggenburger boklam Ignis Dex (Floris van de Lage Landen x Suzanne 42) en de 1,5 jarige Sweelhoeve Nadal (Ignis Braserio x Sweelhoeve Grietje 55) gingen met de eer strijken.

Eigenaar van beide bokken is Johan Vonk uit Meerkerk.

Genenbank

In de Genenbank van het Centrum voor Genetische Bronnen Nederland zijn van 15 Toggenburger bokken sperma opgeslagen.

ALLE DONOREN VAN HET RAS TOGGENBURGER

ID	Naam	Informatie ras
NL100054261514	Quentin VW	▶ Toon
NL100157839788	Cesar	▶ Toon
NL100157739781	Ove van de Nieuwe Eisch	▶ Toon
0507895-NL0626	Sarie s Daniel JH	▶ Toon
NL100157339790	Johan	▶ Toon
2174958-NL0407	Nicodemus	▶ Toon
NL101632026087	Feldwebel	▶ Toon
NL100054490707	Belisven B11	▶ Toon
NL100028315823	Edulan	▶ Toon
NL100011420110	Tjedmar Barend	▶ Toon
NL100054761470	Panucci VW	▶ Toon
NL100011620138	Tjedmar Harm	▶ Toon
NL100021757468	Sweelhoeve Ganzo	▶ Toon
NL100011820118	Tjedmar Obe	▶ Toon
NL100105319306	Gearwurking Zenith	▶ Toon

Aantal Toggenburger dieren in ZooEasy per 01-01-2021

	Mannelijk met erkende afstamming	Mannelijk zonder erkende afstamming	Vrouwelijk		Totaal
Lam geboren in 2020	24	12		185	221
Volwassen	46	8		544	598
KS, bokmoeder			52		
Totaal	70	20		729	819

2019 Uit Geitenhouderij: Mijn Geit. Jan van Waard

2020 Uit Geitenhouderij: Mijn Geit. Nelly en Klaas van Honk.

Nederlandse Toggenburger geit

Algemeen voorkomen

Kruishoogte en romplengte moeten als het ware een vierkant blok vormen en het geheel dient voldoende grof van bouw te zijn.

Type

Compact. De gebruikswaarde (melkgeit) moet duidelijk zichtbaar aanwezig zijn.

Ontwikkeling

Gestreefd dient te worden naar een geit van 70 cm kruishoogte op volwassen leeftijd (circa vier jaar), met een romplengte die iets meer is dan de kruishoogte (circa 106%).

Beenwerk

De voorbenen zijn vanaf de knieën wit gekleurd.

De voorbenen zijn aan de binnenzijde wit, vanuit de oksels.

De dieren zijn kort in de kootbanden.

De lengte van de voorbenen is circa 50% van de kruishoogte.

De achterbenen zijn wit vanaf de hak tot aan de hoef.

De binnenzijde is wit vanaf en vanuit de liesstreek.

Uier

De uier is dun behaard. Deze haren moeten wit van kleur zijn.

Kop en hals

De kop is vrij kort en breed in het voorhoofd, met een zeer goed ontwikkelde kaak en een brede bek.

Het neusprofiel dient recht te zijn met een duidelijke 'insnijding' onder de ogen.

De hals mag niet te lang zijn, maar gespierd en krachtig.

Voorhand

Breed en ruim met voldoende diepte.

Middenhand

Per se niet te gerekt, maar wel ruim en (opvallend) diep met brede lendenen.

Achterhand

Kruis is vierkant van vorm. Dijen en schenkel goed gespierd.

Kleur

De hals, voor- en middenhand en het kruis dienen egaal bruin of zwart van kleur te zijn.

Ook de dij en schenkel waar de spiegeltekening niet geplaatst is.

De meest ideale kleur is melkchocoladebruin of lakzwart.

Variatie van zwart, donkerbruin tot zeer lichtbruin.

De staart is op de bovenzijde bruin of zwart behaard en wit omrand.

De onderkant dient vleeskleurig te zijn.

Beharing

Kort en glad. Kam over de rug en broek aan dij/schenkel is toegestaan.

Fout: langharig en geschoren.

Aftekening

Oren zijn wit omrand. Op de buitenkant een bruine of zwarte driehoek. Binnenkant vleeskleurig. Het masker is vanaf de stootknobbels tot aan de snuit duidelijk zichtbaar aan beide zijden van het neusbeen. De snuit heeft dezelfde kleur.

Bellen zijn niet verplicht. Indien aanwezig, dan het liefst wit van kleur. Behoren aan de hals te zitten, net onder de keelstreek. Veelal hebben de dieren onder de hals, in de keelstreek één grote of soms twee witte vlekken.

Nederlandse Toggenburger bok

Algemeen voorkomen

Kruishoogte en romplengte moeten als het ware een vierkant blok vormen en het geheel dient voldoende grof van bouw te zijn.

Type

Compact. Naast rasadel dient de bok mannelijkheid uit te stralen.

Ontwikkeling

Op een leeftijd van drie jaar dienen zij een kruishoogte te hebben van 80 cm of meer. Romplengte is circa 106% van kruishoogte.

Beenwerk

De voorbenen zijn vanaf de knieën wit gekleurd.

De voorbenen zijn aan de binnenzijde wit, vanuit de oksels.

De dieren zijn kort in de kootbanden.

De lengte van de voorbenen is circa 50% van de kruishoogte.

De achterbenen zijn wit vanaf de hak tot aan de hoef.

De binnenzijde is wit vanaf en vanuit de liesstreek.

Scrotum

De achterkant van het scrotum is dun behaard. Deze haren moeten wit zijn.

Kop en hals

De kop is vrij kort en breed in het voorhoofd, met een zeer goed ontwikkelde kaak en een brede bek.

Het neusprofiel dient recht te zijn met een duidelijke 'insnijding' onder de ogen.

De hals mag niet te lang zijn, gespierd en krachtig.

Voorhand

Breed en ruim met voldoende diepte.

Middenhand

Per se niet te gerekt, maar wel ruim en (opvallend) diep met brede lendenen.

Achterhand

Kruis is vierkant van vorm. Dijen en schenkel goed gespierd.

Kleur

De hals, voor- en middenhand en het kruis dienen egaal bruin of zwart van kleur te zijn.

Ook de dij en schenkel waar de spiegeltekening niet geplaatst is.

De meest ideale kleur is melkchocoladebruin of lakzwart.

Variatie van zwart, donkerbruin tot zeer lichtbruin.

De staart is op de bovenzijde bruin of zwart behaard en wit omrand.

De onderkant dient vleeskleurig te zijn.

Beharing

Kort en glad. Kam over de rug en broek aan dij/schenkel is toegestaan.

Fout: langharig en geschoren.

Aftekening

Oren zijn wit omrand. Op de buitenkant een bruine of zwarte driehoek. Binnenkant vleeskleurig. Het masker is vanaf de stootknobbels tot aan de snuit duidelijk zichtbaar aan beide zijden van het neusbeen. De snuit heeft dezelfde kleur.

Bellen zijn niet verplicht. Indien aanwezig, dan het liefst wit van kleur. Behoren aan de hals te zitten, net onder de keelstreek. Veelal hebben de dieren onder de hals, in de keelstreek één grote of soms twee witte vlekken.

Schoonheids- en uitsluitingsfouten

- bruine of zwarte aanslag (haartoppen) in het witte tekeningsbeeld is een schoonheidsfout.
- kleurnuance in het bruin of zwart is een schoonheidsfout.
- een vlek of streepje aan de kop bij geiten is een schoonheidsfout.
- haken en uitlopers aan de spiegel zijn schoonheidsfouten.
- een witte driehoek aan de onderkaak sluit bekroning uit en bij opmaak van het keuringsrapport wordt voor Alg. Voorkomen geen punten toegekend maar de letters "Afg" = afgekeurd.
- losse witte vlek(ken) aan de romp en/of aan de hals (halsvlakten en/of halsranden) zijn fouten, welke bekroning uitsluit en bij opmaak van het keuringsrapport wordt voor Alg. Voorkomen geen punten maar de letters "Afg" toegekend.
- bruine of zwarte vlek(ken) of strepen in het witte tekeningsbeeld zijn fouten, welke bekroning uitsluiten en bij opmaak van het keuringsrapport wordt voor Alg. Voorkomen eveneens de waardering "Afg" toegekend.
- geheel witgekleurde haren in het bruine of zwarte tekeningsbeeld (stekelharig) is een fout welke bekroning uitsluit en bij opmaak van het keuringsrapport wordt voor Alg. Voorkomen geen punten maar de letters "Afg" toegekend.

Het keuren van Toggenburgergeiten in volgorde van belangrijkheid:

TYPE:

a. zijaanzicht: met aandacht voor lichaamsdiepte ten opzichte van de beenlengte.

middenhand: ruim en opvallend diep, maar niet gerekt!

wigvorm is gewenst, echter met behoud van borstdiepte.

vooraanzicht: in verhouding tot de grootte een brede borst.

bovenaanzicht: goed gevuld in schouders en lendenen, vierkant kruis, liever niet te scherp op de schoft.

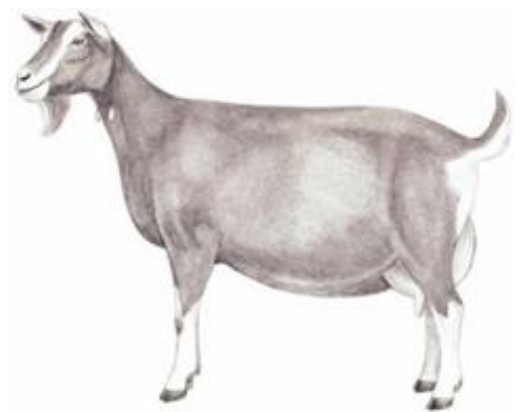
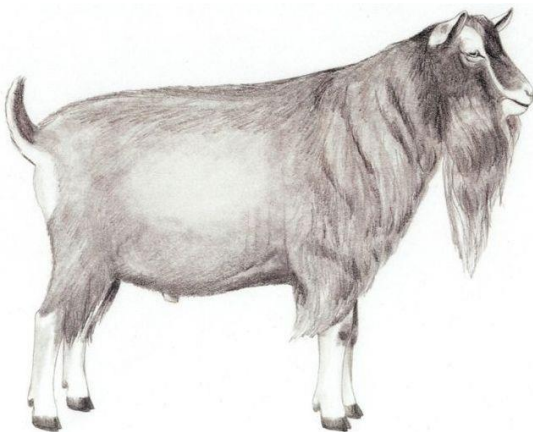
UIERVORM: een solide uier met correcte speenstand en -vorm.

BEENWERK + GANG: "let op korte kootbanden".

BEHARING: glad en fijn, iets langere haren toegestaan aan dijen en rug (broek en kam) maar liever niet.

AFTEKENING: de kleur dient egaal te zijn, de nuance is minder belangrijk.

Rasomschrijving is een uitgave van Landelijke Fokgroep Toggenburger

www.toggenburger.nl

2021 Bestuur Landelijke Fokgroep Toggenburger:

Doede de Jong	-voorzitter
André Koekkoek	-secretaris
John Hazendonk	-bestuurslid
Harmjan Popken	-bestuurslid